

Högskolan i Halmstad
Sektionen för lärarutbildning
BMano

Undervisning i engelska

– en undersökning om lärares uppfattning av sin undervisning

Examensarbete lärarprogrammet
Slutseminarium /datum/: 2010-01-14
Författare: Caroline Andersson och Jennie Jahrl
Handledare: KG Hammarlund och Jörgen Johansson
Examinator: Ole Olsson och Jette Trolle-Schultz Jensen

*Vi vill tacka de lärare som ställt upp på intervjuer.
Utan er hade studien inte varit genomförbar!*

Abstrakt

Studien handlar om lärares uppfattning av sin undervisning i engelska. Studien behandlar ämnen som demokrati, kursplanen för engelska, läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94). Studien tar även upp nationella proven för engelska och att de faktiskt är obligatoriska att använda i årskurs fem från och med vårterminen 2009. Underlaget för studien har insamlats genom intervjuer av fyra lärare som undervisar engelska i årskurs fem. Det empiriska materialet har analyserats med hjälp av tre pedagogiska teoretiker: *Piaget*, *Vygotskij* och *Bruner*. De fyra lärarnas uttalanden har analyserats och placerats inom dessa teorier, där en lärare kan placeras i mer än en teori. Bland lärarna som intervjuats använder sig tre av fyra *New Champion 5* som läromedel, men en lärare använder sig av *Good Stuff*.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

1 INLEDNING	5
1.1 Problemformulering	6
1.2 Syfte	6
1.3 Frågeställning	6
2 TEORETISK BAKGRUND	7
2.1 Tidigare forskning	7
2.2 Pedagogiska teoretiker och deras teorier	8
2.2.1 Piaget	8
2.2.2 Vygotskij	9
2.2.3 Bruner	10
2.3 Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94	11
2.4 Kursplanen för engelska	12
2.5 Nationellt prov i engelska	13
2.5.1 Resultat på ämnesprovet i engelska	14
2.6 Sammanfattning av teoretiskbakgrund	15
3 METOD	16
3.1 Val av metod	16
3.2 Urval	16
3.3 Genomförande	17
3.3.1. Genomförande av intervjuer och bearbetning av empiriska data	17
3.3.2. Genomförande av Analys	18
3.4. Avgränsningar	18
3.5. Etik	19
3.6. Allmän beskrivning av lärarna	20
3.6.1. De intervjuade lärarnas utbildning	20
4 ANALYSERANDE RESULTATREDOVISNING	21
4.1 Vikten av att lära sig engelska	21
4.2 Planering	22
4.3 Läromedel	23
4.4 Uppskattning av vad läromedlet främst bidrar till	25
4.5 Uppskattning av hur mycket lärarna använder de olika typer av material som de använder i undervisningen	27
4.5.1 Sammanställning av användning av läromedel	27
4.6 Uttrycksformer som lärarna använder sig av	29
4.7 Nationellt prov i engelska skolår fem	30
4.8 Demokrati	32
4.9 Självständigtänkande	32
4.10 Analys utifrån pedagogiska teoretiker och deras teorier	34
4.11 Sammanfattning av analyserande resultatredovisning	37

5 DISKUSSION OCH SLUTSATSER	40
5.1 Metoddiskussion	40
5.2 Diskussion av den teoretiska bakgrunden	41
5.3 Diskussion kring den analyserande resultatredovisningen	41
5.4 Slutsatser	42
5.5 Vidare utvecklande av studien	42
6 REFERENSLISTA	43
6.1 Litteratur	43
6.2 Elektroniska referenser	44
6.3 Intervjumaterial	44

FIGURFÖRTECKNING:

<i>Figur 2.5</i>	14
<i>Figur 4.4.a</i>	25
<i>Figur 4.4.b</i>	26
<i>Figur 4.5.1.a</i>	28
<i>Figur 4.5.1.b</i>	28
<i>Figur 4.10</i>	34

Bilaga 1 Intervjuguide: Lärare som undervisar engelska i årskurs fem

Bilaga 2 Intervjugenomgång

Bilaga 3 Alternativs frågor

1 INLEDNING

För vissa är ett internationellt språk detsamma som ett språk som talas av ett stort antal som talar modersmålet. Dock skriver McKay (2002) att såvida språket inte talas av ett stort antal med ett annat modersmål, kan språket inte fungera som ett språk för vida kommunikation. McKay (2002) menar på att engelska är ett språk för bredare kommunikation både mellan individer från olika länder och mellan individer inom ett land. Detta gör att det engelska språket är ett internationellt språk både i globalt och lokalt sett. (McKay, 2002)

Oscarsson och Apelgren (2003) skriver i sin ämnesrapport för engelska, *Nationella utvärderingen av grundskolan 2003 (NU-03)*, att diskussionen inom den tillämpade språkforskningen har varit omfattande kring engelska som ett *lingua franca*. Att engelskan är ett språk som används internationellt och inte minst i kontakterna inom Europa, menar vissa forskare är en positiv utveckling, medan andra forskare varnar för att engelskan allt mer kommer dominera på bekostnad av andra språk. Engelska betecknas som ett världsspråk vars betydelse ständigt ökar. Engelska är ett behörighetsgivande ämne och blir allt viktigare för att kunna kommunicera med omvärlden. (Läromedlets roll i undervisningen, 2006)

År 1994 fick grundskolan en ny läroplan (Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94) och 1995 infördes de nya kursplanerna och betygskriterierna i olika ämnen. Kursplanerna reviderades sedan år 2000. Det är dessa som ska styra undervisningen.

1.1 Problemformulering

Vi har en uppfattning av att lärarna håller sig till läroboken i engelska och använder den mer eller mindre rakt av. De läser texten i textboken, översätter den och arbetar i övningsboken med de uppgifter som tillhör texten. Därför vill vi undersöka lärares uppfattning av sin egen undervisning och se om alla lärare använder sig av läromedlet på samma sätt. Vår uppfattning baseras utifrån våra erfarenheter från vår egen skoltid, samt erfarenheter hämtade från vår verksamhetsförlagda utbildning (VFU) som lärarstudenter vid högskolan i Halmstad.

1.2 Syfte

Syfte med studien är att undersöka hur några lärare använder sig av läromedel i sin undervisning i engelska. Genom att intervjua lärare om deras undervisning och deras användning av olika material vill vi undersöka lärarnas medvetenhet kring de läromedel de använder. Vi vill även undersöka lärarnas medvetenhet kring hur de uppfattar att de använder läromedlen och om tränar de färdigheter utifrån målen som finns uppsatta i kursplanen för engelska.

1.3 Frågeställningar

- Vilka läromedel använder lärarna och i vilken omfattning används de i lärarnas undervisning i engelska?
- Vad anser lärarna läromedlet bidrar främst till utifrån kunskapsmålen för årskurs fem i kursplaner för engelska?
- Inom vilka pedagogiska teorier kan lärarna placeras? Vilka teoretiker kan vi urskilja i lärarnas uttalanden?

2 TEORETISK BAKGRUND

Under denna rubrik kommer det att tas upp några undersökningar kring engelska, tre olika pedagogiska teoretiker och deras teorier. Det skrivs även om Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) samt kursplanen för engelska och ämnesprovet i engelska, det vill säga det nationella provet.

2.1 Tidigare forskning

Vid en stor undersökning, *Engelska i åtta europeiska länder* (Erickson, 2004), framkom det att 94 procent av de svenska lärarna som deltog i studien använder textboken i engelska som någon form av läromedel. Lärarna i undersökningen var överens om att läromedlen fyller en viktig funktion i undervisningen. Det framgick även att en stor del av lärarna relativt ofta använde sig av eget producerat material eller sådant material som inte finns med i läroboken, så som tidningar, bilder, mm. Även i en undersökning om läromedlens roll i undervisningen visar på att man börjar se mer egenproducerat material i undervisningen, som komplement till läromedlet. Det vanligaste läromedlet i engelska visade sig vara förlagsproducerade läroböcker (*Läromedlens roll i undervisningen*, 2006).

De intervjuade lärarna i undersökningen *Engelska i åtta europeiska länder* (2004) beskriver att läroboken är basen i undervisningen som planeras och genomförs den utgår främst från en lärobok. I undersökningen om *Läromedlens roll i undervisningen*(2006) har det framkommit genom Lundahl (2001) att språkundervisningen i svenska skolor ofta baseras på läroböcker redan i de tidiga årskurserna i grundskolan. I samma undersökning menar Sundin (2001) att lärare i de tidigare årskurserna använder även annat material så som bilder, spel, filmer, ljudband, radio- TV program samt dataprogram.

När undersökningen gjordes i de åtta europeiska länderna år 2004, visade det sig att lärarnas ambition i undervisningen är att vara kommunikativ, dvs. att eleverna uppmuntras till att utveckla kommunikativa strategier och att arbeta i par eller i grupper. Även i *Läromedlens roll i undervisningen* (2006) framgår det att i skolår 5 ska undervisningen väcka elevers intresse för ämnet samt utveckla elevernas självförtroende.

Det engelska språket betecknas som ett världsspråk vars betydelse ständigt ökar. Engelska är ett behörighetsgivande ämne och blir allt viktigare för att kunna kommunicera med omvärlden. (Läromedlets roll i undervisningen, 2006)

I undersökningen *Engelska i åtta europeiska länder* (2004) fastställs det att om man rent generellt tittar på de svenska lärarna och de läxor lärarna ger sina elever i engelska, konstateras det att det är vanligast att de ger sina elever en läxa per vecka i detta ämne.

Lärarna tycker att kompetensutveckling, ramfaktorer som tid, material, undervisningslokaler är viktiga förutsättningar för ett gott arbetsklimat och goda resultat. Många av lärarna talar också om vikten av att finna vägar att på bästa sätt hjälpa var och en av eleverna att öka sina kunskaper i engelska, men även öka elevernas motivation och självförtroende (Erickson, 2004)

2.2 Pedagogiska teoretiker och deras teorier

I det här avsnittet beskriver vi tre teoretiker och deras teorier. Betydelsen av dem återkommer i analysen av intervjuerna.

2.2.1 Piaget

Piaget intresserade sig för hur miljön runt om barnen påverkar deras tänkande och i hans teorier interagerar barnet aktivt med omvärlden och därmed löser de problem som miljön presenterar. (Cameron, 2001) Den piagetanska traditionen utgör exempel på vad filosofihistorien kallar rationalistiskt perspektiv vars utmärkande drag består i att utveckling ses som en process som till största del kommer inifrån, skriver Säljö (2000). Piaget betonar barnets aktivitet i förhållande till omvärlden för dess utveckling. I denna betoning av aktivitet kan man urskilja likheter med ett sociokulturellt perspektiv (se avsnitt 2.2.2. Vygotskij). Cameron (2001) skriver: "It is through taking action to solve problems that learning occurs." (s.2)

I undersökningar kring hur barn tänker fann Piaget att barn i ungefär samma ålder svarade fel på liknande sätt. Piaget menade att detta tydde på att utvecklingen av tänkandet sker i olika stadier. (Hwang & Nilsson, 2003) Piaget kom fram till att det finns fyra huvudstadier i den kognitiva utvecklingen, vilka han menar är åldersrelaterade och de är uppbyggda så att tänkandet under de olika stadierna skiljer sig från varandra (Hwang & Nilsson, 2003). Utifrån

Piagets teorier utvecklas ett barns tänkande genom gradvist ökande kunskap och intellektuella färdigheter mot det slutliga stadiet där barnet utvecklat formellt och logiskt tänkande. På varje steg i tänkandet, enligt Piaget, är barnet kapabel till viss typ av tänkande men oförmögen till andra. (Cameron, 2001)

Nackdelen med Piagets teori är att den bortser från den sociala faktorn, det vill säga han ser endast barnet i omvärlden och bortser från barnets kommunikation med vuxna och andra barn. (Cameron, 2001)

2.2.2 Vygotskij

Till skillnad från Piaget lägger Vygotskij vikt vid språk och andra människor som finns i barnets omvärld. Vygotskij anser att språket ger barnet ett verktyg som möjliggör ny organisation av kunskap. Ett exempel är att små barn ofta pratar för sig själva när de bland annat leker. Den här typen av tal benämner Cameron (2001) som 'private speech', hon skriver vidare om att barn senare lär sig att skilja mellan det sociala talet med andra och det inre talet, som även fortsatt har en avgörande roll då beteende ska regleras och kontrolleras. (Cameron, 2001)

Enligt Vygotskij är barns utveckling beroende av vilken kulturell situation som de växer upp i och han menar på att utvecklingen därmed är ett resultat i barnets sociala samspel. (Hwang & Nilsson, 2003) Eftersom Vygotskij anser att kulturen även har en avgörande roll i barns utveckling, brukar hans synsätt på lärande beskrivas som ett sociokulturellt perspektiv. (Cameron, 2001)

Vygotskij ansåg att utveckling och utbildning är beroende av varandra. Han menade att det barnet ännu inte klarar på egen hand, kan han/hon klara tillsammans med en mer erfaren person som stöd och hjälp. Vygotskij talade om att detta skapar en proximal utvecklingszon, vilken han menade på skapas genom att utmana barnet med uppgifter som ligger steget över barnets egen utveckling. (Hwang & Nilsson, 2003)

I Strandbergs bok *Vygotskij i praktiken. Bland plughästar och fusklappar* (2006) tolkar författaren Vygotskij' s teorier så att de i praktiken kan tas i bruk. Strandberg (2006) skriver

om att Vygotskij anser att världen tolkas och hanteras genom verktyg som är kulturellt kopplade. Ett verktyg kan vara exempelvis språket, men även såkallade fuskklappar.

2.2.3 Bruner

Uttrycket scaffolding användes först av Wood, Bruner och Ross år 1976 då de undersökte samtal mellan förälder och barn i de yngre åldrarna. Scaffolding är en form av hjälp som ska möjliggöra att personen i fråga ska kunna utföra liknande uppgifter självständigt vid ett senare tillfälle. (Gibbons, 2002) Enligt Cameron (2001) är bra scaffolding riktat mot barnets behov, den justeras och anpassas efterhand som barnet blir allt mer kompetent. Gibbons (2002) skriver:

Rather than simplifying the *task* (and ultimately risking a reductionist curriculum), we should instead reflect on the nature of the *scaffolding* that is being provided for learners to carry out that task. (s.10)

Författaren skriver även att det kan vara diskuterbart om det är bara *när* en lärares stöd, eller då scaffolding ges, behövs som lärande verkligen uppstår, eftersom det troligtvis då den lärande arbetar inom sin proximala utvecklingszon. (Gibbons, 2002) Cameron (2001) skriver att lärare kan tillämpa scaffolding på olika sätt exempelvis genom att läraren hjälper eleverna att:

- *se vad som är relevant*
- *ta bra strategier i bruk*
- *kommer ihåg hela (helheten i) uppgiften och dess mål*

Läraren kan hjälpa eleverna att *se till vad som är relevant* genom att ge förslag, upphöja vad som är betydelsefullt och tillhandahålla fokuserade aktiviteter. För att eleverna ska kunna *ta bra strategier i bruk* kan läraren uppmuntra eleverna att repetera, vara tydliga i sin organisering. När det kommer till att eleverna ska *komma ihåg hela (helheten i) uppgiften och dess mål* kan läraren påminna, visa på modeller, tillhandahålla aktiviteter som innehåller både delar och helhet, vilket Cameron (2001) benämner part- whole activities. (Cameron, 2001) Dessa strategier kan lärare använda sig av i språk undervisning och idén om att hjälpa eleverna att se till det som är viktigt kommer att minska i olika ämnen. Tanken är att när läraren riktar uppmärksamheten mot att komma ihåg helheten i uppgiften och dess mål, för elevens fördel, gör läraren det eleven ännu inte själv klarar av på egen hand. (Cameron, 2001)

Bruner's idé om *"formats and routines"* är användbara i språkundervisning. Dessa är drag hos aktiviteter som tillåter scaffolding att ske, och kombinerar tryggheten i det kända i experiment av det nya. (Cameron, 2001) Cameron (2001) skriver att Bruner's mest användbara exempel på *"routines"* är då föräldrarna läser sagor för sina barn.

2.3 Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94

I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94, skrivs det att skolan skall sträva efter att varje elev ska lära sig att kommunicera på främmande språk. Exempel på andra mål skolan skall sträva efter är att eleverna:

- befäster en vana att självständigt formulera ståndpunkter grundade på såväl kunskaper som förnuftsmässiga och etiska överväganden,
 - lär sig att lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att
 - formulera och pröva antaganden och lösa problem,
 - reflektera över erfarenheter och
 - kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden,
- (Lpo 94)

Läroplanen, Lpo 94, behandlar även mål som eleverna ska ha uppnått i grundskolan exempel är att skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången grundskola "kan kommunicera i tal och skrift på engelska". (Skolverket, 2006) (<http://www.skolverket.se/publikationer?id=1069>)

Lpo 94 skriver likaså om att skollagen (1985:1100) fastslår att verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. I Lpo 94 skrivs det i kapitel 2, som tar upp normer och värden, att en av riktlinjerna för alla som arbetar i skolan skall vara att "visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt". I Lpo 94 i avsnittet rättigheter och skyldigheter skrivs det:

Det är inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen skall bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den skall utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolans uppdrag enligt Lpo 94 är att elever ska få uppleva olika uttryck för kunskap. ”De skall få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar.” Skolans verksamhet ska ha inslag av exempelvis drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form.

Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94, tar även upp många andra mål att sträva mot och för eleverna att uppnå i grundskolan. Dessa mål ska också integreras i all undervisning, så väl i engelskan som i exempelvis svenskan.

2.4 Kursplanen för engelska

Engelska precis som andra ämnen i skolan har en kursplan att följa. I kursplanen står det skrivet om ämnets syfte och roll i utbildningen, ämnets karaktär och uppbyggnad, mål att sträva mot och mål som eleverna skall ha uppnått vid slutet av det femte skolåret.

I vår studie är nedanstående strävansmål relevanta:

Skolan skall i sin undervisning i engelska sträva efter att eleven

- uttrycka sina egna tankar på engelska samt uppfatta andras åsikter och erfarenheter,
- utvecklar sin förmåga att använda engelska muntligt i olika sammanhang för att berätta, beskriva och förklara samt motivera sina åsikter,
- utvecklar sin förmåga att läsa olika slags texter för upplevelser, information och kunskaper,
- utvecklar sin förmåga att analysera, bearbeta och förbättra språket mot allt större variation och säkerhet,
- utvecklar sin förmåga att använda hjälpmedel (...)
- utvecklar sin förmåga att reflektera över och ta ansvar för sin egen språkinläring och att medvetet använda arbetssätt som främjar den egna inläringen,

(Skolverket, 2000)

Mål som eleverna skall ha uppnått i slutet av det femte skolåret

Eleven skall

- kunna förstå det mest väsentliga i enkla instruktioner och beskrivningar som ges i tydligt tal och i lugnt tempo inom för eleven välbekanta områden,
- kunna delta i enkla samtal om vardagliga och välbekanta ämnen,
- kunna i enkel form muntligt berätta något om sig själv och andra,

- kunna läsa och tillgodogöra sig det viktigaste innehållet i enkla instruktioner och beskrivningar,
- kunna göra sig förstådd i skrift i mycket enkel form för att meddela något,
- känna till något om vardagslivet i något land där engelska används,
- kunna reflektera över hur den egna inläringen av t.ex. ord och fraser går till,
- kunna genomföra korta, enkla muntliga och skriftliga uppgifter i samarbete med andra eller på egen hand.

(Skolverket, 2000)

2.5 Nationellt prov i engelska

Skolverket tillhandhåller nationella prov för både grundskola och gymnasial utbildning. De huvudsakliga syftena, med ämnesprovet i engelska skolår fem, är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygsättning. De ska även ge underlag för analys av vilken utsträckning kunskapsmålen nås bland annat på skolnivå och nationell nivå. De nationella proven ska likaså bidra till att konkretisera kursmål och betygskriterier, samt visa på elevers styrkor och svagheter i ämnet.

Elevernas förmåga att lyssna till och förstå talad engelska, att läsa och förstå olika slags texter och att kommunicera i tal och skrift prövas i ämnesprovet i engelska. Varje delprov har ett specifikt syfte och bidrar med delvis ny information för att ge en så fullständig bild som möjligt av varje elevs förmåga i relation till kursplanens mål. Den kommunikativa och funktionella språksyn som genomsyrar kursplanen i engelska konkretiseras i ämnesprovet. (Skolverket, 2006)

Nihlén (2004) skriver i sin artikel *It's better to talk! Om att samtala och tala på engelska*. att 1996 då ämnesprovet kom var det endast cirka 70 procent av lärarna som använde den muntliga delen i engelska med sina elever. De andra delproven, som genomförs i helkass var det dock drygt 95 procent som använde sig av. Nihlén (2004) uttrycker att andelen lärare som prövar elevernas muntliga förmåga har ökat fram tills idag, men den används inte i lika stor utsträckning som övriga delprov. På skolverkets hemsida skrivs det att "Regeringen har beslutat att ämnesproven i årskurs 5 är obligatoriska att används från och med våren 2009", vilket innebär att samtliga lärare som undervisar engelska, även matematik och

svenska/svenska som andraspråk, i årskurs 5 är skyldiga att använda sig av alla delar av det nationella provet. (skolverket, 2009-11-20)

2.5.1 Resultat på ämnesprovet i engelska

För varje enskild kommun finns det möjlighet att söka statistik över provresultat från ämnesprov i en utvald kommun på skolverkets hemsida i databasen SIRI. Nedan finns en översikt (figur 2.5) där ämnesprovresultaten i engelska i vår utvalda kommun år 2009 finns redovisade. Figuren visar dels delproven i engelska och andelen elever som nått kravnivån inom varje delprov i utvald kommun, dels andelen elever som i riket har uppnått kravnivån inom de olika delproven.

Delprov	Andel elever som nått kravnivån i utvald kommun (%)	Andel elever som nått kravnivån i riket (%)
Samtala/tala	86,3	86,3
Lyssna/förstå (skriva)	84,5	83,5
Läsa/förstå (skriva)	87,9	85,8
Skriva	88,5	88,1

Figur 2.5 Resultat från ämnesprov i engelska årskurs fem år 2009 i den kommun lärarna i studien arbetar inom. (Skolverket, 2009-12-26)

I figuren kan man utläsa att 86,3 procent av eleverna i den utvalda kommunen har nått kravnivån i delprovet Samtala/tala, vilket är exakt den andel som inom riket klarat samma delprov. I de övriga delproven, lyssna/förstå (skriva), läsa/förstå (skriva), skriva, ligger statistiken i den utvalda kommunen högre än snittet i riket över andelen som klarat kravnivån i delproven.

2.6 Sammanfattning av teoretiskbakgrund

Användningen av läromedel bland lärare är stor och 94 procent av de svenska lärarna som deltog i en undersökning om engelska i åtta europeiska länder (Erickson, 2004). Även om de förlagstryckta läromedlen är de vanligaste används även andra kompletterande material, så som bilder, spel, filmer, ljudband, radio- TV program samt dataprogram, i undervisningen i av de tidigare skolåren (Sundin, 2001).

Tre teoretiker som tas upp i vår studie är Piaget, Vygotskij och Bruner. Piaget anser att barn utvecklas i olika stadier vilka är åldersrelaterade, likt steg i en trappa menar Piaget att då barnet befinner sig i på ett vist steg i utvecklingen är det kapabel till en viss typ av tänkande, medan det är oförmögen till andra som ligger högre upp i trappan. Vygotskij ser lärande utifrån ett sociokulturellt perspektiv, vilket innebär att lärande sker i samband med andra. Vi har även valt att förstå Vygotskij genom strandberg (2006) som skriver om att barn behöver verktyg för att kunna tillgodo göra sig kunskaper. Verktygen kan vara exempelvis att man har fuskklappar, ramsor och så vidare som stöd för minnet tills kunskapen fått fäste hos personen i fråga. Bruner är sammankopplad med uttrycket scaffolding, vilket är en form av vägledning där exempelvis läraren kan sammanfatta det viktigaste i en uppgift samt påminna eleven om helheten i uppgiften. När sedan eleven klarar av saker på egen hand minskas vägledningen från läraren.

Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94, och kursplanen för engelska skall styra undervisningen i engelska. Lpo 94 skriver allmänt om att eleverna skall kunna kommunicera i tal och skrift i engelska, medan kursplanen för engelska preciserar detta mer specifikt genom strävansmål och mål att uppnående skrivna för skolämnet engelska. Lpo 94 skriver även om att undervisningen skall ta upp demokrati och innehålla olika uttrycksformer. Enligt regeringen är det obligatoriskt att använda sig av nationella prov i skolår fem, vilket innebär att en likvärdig utbildning och betygssättning främjas i landet. Nationella proven baseras på de mål som finns uppsatta i kursplanen för engelska.

3 METOD

I metodavsnittet kommer vi att ta upp följande moment i examensarbetet: urval, genomförande, avgränsningar, etik och dess påverkan på vår studie.

3.1 Val av metod

I vårt examensarbete har vi valt att använda oss av kvalitativa intervjuer, eftersom vi ville undersöka lärares uppfattning av sin undervisning. Genom att använda oss av kvalitativa intervjuer blev validiteten och reliabiliteten högre, det vill säga att vi har undersökt något som är relevant för vår forskningsfråga och tillförlitligheten är även hög, eftersom det är lärarnas egna uppfattningar vi vill undersöka. I vår studie använder vi oss av intervjuer av fyra lärare som undervisar engelska i årskurs fem och eftersom vi gjort en småskalig undersökning anser vi oss inte kunna generalisera. Anledningarna till att en generalisering inte är möjlig, enligt oss, är att vi i vår studie inte utförs statistisk, dock visar vi på likheter och olikheter hos lärarna. Då en generalisering ska göras ska samband mellan studieobjekten inte uppkomma av en slump och i vår studie kan vi inte säkerställa detta. Skälen till att lärarna har ställt upp på intervjuer har vi tolkat så som Alvesson och Skoldberg (1994) benämner med "egentligbehållning" och "tillit och välvilja". Det första skälet till deltagande, egentligbehållning, handlar i vårt fall om att samtliga lärare gav oss intrycket av att anse att erfarenheter är berikande. Det sistnämnda skälet, tillit och välvilja, rör sig om att alla lärare i vår studie har uttryckt att de inte är rädda för att informationen förs vidare eller tolkas.

3.2 Urval

För att kunna besvara våra frågeställningar har vi genom kvalitativa intervjuer undersökt vilken uppfattning lärare har om sin undervisning i engelska och läromedlet de använder. Urvalet skedde genom att vi tog kontakt med olika skolor i en kommun för att se vilka läromedel de använder samt om de kan tänka sig att ställa upp på en intervju. Vi valde att undersöka lärare som använder New Champion 5 (Bermheden, Sandström & Wahlgren, 2006) som läromedel i undervisningen.

Val av metod berodde på att vi ville ha både en bred och ytlig information, men även en mer detaljerad information där lärarna får tillfälle att berätta hur de använder sig av läromedlet i sin undervisning. Urvalet av lärare skedde genom både tillfällighetsurval och

bekvämlighetsurval (Holme & Solvang Krohn, 1997), anledningarna till detta urval var att resurserna, ekonomiskt och tidsmässigt, inte lämpade sig för vida färder till olika skolor i Sverige och därför valde en kommun i närheten där vi bor. Vi skrev först ner namnen på alla skolor som finns i kommunen och sedan ringde vi hälften av skolorna var. De första fyra lärarna som använde sig av läromedlet New Champion 5 (Bermheden et al., 2006) och var villiga att ställa upp på en intervju använde vi oss av för att samla in det empiriska materialet som vi behövde i vårt examensarbete. Fördelningen var jämnt fördelat mellan män och kvinnor som intervjuades.

3.3 Genomförande

I avsnittet genomförande kommer vi att redogöra för hur vi insamlade det empiriska materialet och hur analys av detta material har skett.

3.3.1 Genomförande av intervjuer och bearbetning av empiriska data

Innan vi intervjuade lärarna krävdes det att en intervjuguide strukturerades, eftersom vi valt att använda oss av standardiserade intervjuer. (Alvesson & Sköldberg, 1994) Dock valde vi att försöka ha öppna frågor, där lärarna skulle tolka frågan och sedan svara utifrån dem själva och deras erfarenheter.

Intervjuerna har vi utfört i skolmiljö, där vi båda har deltagit i alla intervjuer. Under intervjuerna använde vi oss av diktafon, vilket de lärare vi intervjuat har godkänt. Utförandet av intervjuerna har skett genom att en av oss författare har genomfört och lett intervjun med en lärare, den andre av oss har suttit med som observatör. Fördelen med att båda författare har varit närvarande vid intervjuerna är att då någon av oss som lett intervjun har fastnat, har den andre kunnat föra samtalet vidare genom följdfrågor eller ytterligare förklaringar på vad vi menar med exempelvis en specifik fråga. Fördelningen av ledda intervjuer har varit jämn, då vi båda har lett två intervjuer med en manlig och en kvinnlig lärare var.

Efter intervjuerna har det skett transkribering av dem, där vi valt att bortse från lärarnas kroppsspråk under intervjuerna och endast transkriberat det sagda ordet. Undantag är gjorda då lärarna beskrivit exempelvis någon lek, ramsa och så vidare. Fördelningen av

transkribering har gjorts så att de intervjuer vi lett har vi också transkriberat, dock har vi båda lyssnat och läst igenom intervjuerna gemensamt vid slut justering av transkribering.

3.3.2 Genomförande av Analys

Vår analys har börjat med att vi upprepade gånger läst igenom det empiriska materialet, där efter har vi sett mönster i svaren som kan kategoriseras. Anledningen till kategoriseringen var att då intervjuerna genomförts och en diskussion om utfallet startades, märktes det att vi båda intuitivt placerat lärarnas uttalanden i olika teorier. Därför valde vi att analysera lärarna utifrån de teoretiker, samt deras teorier, som uppkom under diskussionen. Genom lärarnas svar har vi försökt att hitta mönster som kan placeras inom dessa teorier. Utifrån lärarna har vi skapat tre olika kategorier: *Piaget*, *Vygotskij* och *Bruner*. Vi har utgått från helheten i intervjuerna, men även gått in på mindre delar när vi analyserat. Vi har, så som Patel och Davidsson (2003) beskriver i ett exempel, utgått från det transkriberade materialet och klippt ut citat som vi analyserat med utgångspunkt i de valda teorierna för att hitta mönster. Därefter har vi placerat dem i de tre kategorierna som vi nämnt ovan. Vår tanke är att lärarna kan placeras i fler än en kategori eftersom det är deras uttalanden styr vart de placeras. Vid analys av lärarnas uttalanden och då vi placerar dem inom de utvalda teorierna, kommer vi inte att uppskatta hur mycket inom de olika teorierna lärarna befinner sig. Syftet med analysen är att se inom vilka teorier lärarna kan placeras, inte att värdera hur mycket av en specifik teori de kan placeras i. Övrig analys har skett med läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94, och genom kursplanen för engelska.

3.4 Avgränsningar

Avgränsningarna i vår uppsats utgörs av att vi först undersöker vilka läromedel som används av fyra lärares undervisning i engelska i en specifik årskurs. Vi kommer att intervjua dessa lärare för att få en uppfattning om hur de använder läromedel i sin undervisning. Faktorer vi kommer att fokusera på är målen som finns i ämnets kursplan för den specifika årskursen.

Vi har valt att intervjua lärare som undervisar i årskurs fem, eftersom det i denna årskurs finns mål för eleverna att uppnå till slutet av årskursen.

3.5 Etik

Enligt Kvale (1997) finns det etiska frågor på sju forskningsstadier. De olika stadierna är: Tematisering, planering, intervjusituation, utskrift, analys, verifiering och rapportering. Författaren menar att *tematisering* innebär att syftet för intervjuundersökningen bör likväl vara att förbättra den undersökta mänskliga situationen och inte endast att sträva efter vetenskapliga värdet av kunskapen som eftersträvas.

I *planeringen* är det etiska problemet att undersökningsspersonerna samtycker till att delta, säkra deras anonymitet och överväga eventuella konsekvenser av undersökningen som kan påverka intervjupersonerna. Kvale (1997) skriver att i *intervjusituationen* måste konfidentialiteten vara tydlig vad gäller intervjuerna, vad konsekvenserna av intervjuerna kan innebära för undersökningsspersonerna i fråga om till exempel stress under intervjun och förändringar i självuppfattningen. Konfidentialiteten ska även säkras i *utskriftsstadiet*, vilket gör att man måste ställa frågan om utskriften är tillförlitlig med hänsyn till den intervjuades muntliga uttalanden. (Kvale, 1997) I vår undersökning har vi haft kontakt med fyra lärare som alla från början har samtyckt till att delta i intervjuer. Innan varje intervju påbörjades informerade vi lärarna om att intervjun kunde ske anonymt, det vill säga att varken namn, skola eller kommun behövdes skrivas ut. Dock visade det sig att ingen av lärarna hade något emot att deras namn fanns med i undersökningen. Vi har ändå valt att använda oss av fiktiva namn på lärarna. Innan intervjuns start informerades lärarna muntligt om att de hade rätten till att avbryta intervjun när de själva ville och att intervjuerna endast används i denna studie.

Etiska problem kan uppstå då en intervju ska analyseras. Problemet består av att hur djupt och kritiskt intervjuerna kan analyseras och även om intervjupersonerna ska ha inflytande över hur deras uttalande ska tolkas. (Kvale, 1997) I vår studie kommer intervjupersonerna inte ha något inflytande över tolkningar av det insamlade materialet. I analysen av det empiriska materialet kommer ingen kritisk tolkning ske, exempelvis genom att vi kritiserar lärarna och deras undervisning, utan analysen sker utifrån pedagogiska teorier, läroplanen Lpo 94 och tidigare forskning.

När det gäller verifiering av den kunskap som förmedlas en rapport ligger det etiska ansvaret hos forskaren. I själva rapporten ska även där konfidentialiteten säkras. Etiska frågor som

också kan uppkomma är ”vem som ska ge sitt samtycke” till intervjun och även ”hur mycket information som ska ges och när den ska ges.” (Kvale, 1997, s. 107)

3.5 Allmän beskrivning av lärarna

Vi har intervjuat fyra lärare som samtliga undervisar i engelska i årskurs fem. Det visade sig att det var jämnt fördelat mellan män och kvinnor som intervjuades och deras åldrar var mellan 29 år och upp till 60 år.

3.5.1 De intervjuade lärarnas utbildning

Två av de intervjuade lärarna är mellanstadielärare i årskurserna 4-6, Johannes och Annelie, och båda undervisar årskurs fem i engelska. Andra likheter mellan dessa två lärare är att de båda nyligen deltagit i regeringens satsning kallad lärarlyftet, vilket innebär fortbildning av lärare, där de studerat en termin engelska var. De övriga två lärarna, Jon och Ulrika, har även likheter i sina utbildningar genom att de båda har huvudinriktningarna matematik och naturorienterade ämnen. Sistnämnda lärare har utbildningar som skiljer sig åt, eftersom Ulrika har läst engelska på komvux medan Jon har läst engelska på högskolenivå med pedagogiska inslag, vilket Ulrikas utbildning i engelska saknar. Av samtliga lärare har Johannes studerat det engelska ämnet längs, med sina 90 högskolepoäng engelska och även en termin engelska genom lärarlyftet.

4 ANALYSERANDE RESULTATREDOVISNING

I nedanstående avsnitt kommer vi att redovisa resultatet från de fyra intervjuer vi har gjort. Resultatet sker under flera underrubriker för att göra materialet överskådligt.

4.1 Vikten av att lära sig engelska

Samtliga lärare var överens om att det var viktigt att eleverna lärde sig engelska. Dock var deras förklaringar till varför det var viktigt olika. Ulrika ansåg engelska viktigt eftersom ”Engelskan används så mycket, både i skrivet och på Internet och i många andra länder, vi reser mycket, och det kommer många hit som kan engelska. Prova att läsa en bruksanvisning på engelska om du kan, till en mp3-spelare eller nått. Det är inte lätt.” Johannes menade att ”Det är bara att se sig omkring i den miljön som ungdomarna växer upp i idag. Det är den här allsidiga kommunikativa förmågan jag vill att de utvecklar och fördjupar. Det kommer de ha stor glädje av längre fram, så det är jätte viktigt.” Jonas formulerade sig kortfattat och sade det var viktigt med engelska utifrån elevernas ”framtida behov” kommer att kräva kunskaper i det engelska språket på samma sätt som de behöver kunskaper inom svenska och matematik. Annelie ansåg även hon att ämnet är viktigt eftersom det bland annat är en av behörigheterna som krävs för vidare studier.

Likheterna mellan lärarna är att samtliga anser att det engelska språket är viktigt. Engelskan kan klassas som ett världsspråk eftersom det används som ett språk för vida kommunikation, enligt McKay (2002), vilket gör att det är viktigt exempelvis för framtida yrken eller vidare studier. Essensen i varför det är viktigt att lära sig engelska är den samma i de intervjuade lärarnas svar och skolan skall enligt Lpo 94 bidra till att eleverna kan kommunicera i tal och skrift på engelska. Enligt oss är det så som Nihlén (2004) skriver att det är viktigt att komma ihåg att målen att uppnå i slutet av det femte skolåret är minimikrav för vad eleverna ska kunna i mitten av grundskolan och de allra flesta av dem har kommit betydligt längre i sitt lärande. Detta uttryckte även Johannes som anser att kraven på elevernas kunskaper är för lågt ställda och han anser att kunskapsmålen kan tolkas så enkelt att de flesta elever uppnår minimum kraven.

4.2 Planering

Samtliga lärare utgår ifrån kursplanen för engelska då de planerar sin undervisning. Det som skiljer lärarna åt är i vilken omfattning de planerar och hur de ser på planeringen. Lärarna använder sig oftast av veckoplanering, dock använder de sig även av övergripande terminsplanering. Johannes berättar att planeringen som är gjord inför terminen grundar sig i de mål han tolkat från kursplanen för engelska vilka eleverna ska ha uppnått då terminen är slut. Han jobbar undan en bit i taget, ibland en vecka, ibland två eller tre veckor. När det är planerat så långt och man vet när vad ska göras planerar Johannes varje avsnitt i detalj. Ulrika använder sig också av målen i kursplanen för engelska, men hon menar att man inte kan kräva av eleverna att de ska uppnå ett visst mål under en viss lektion. Hon förklarar så här: ”Det är precis som om du tänker dig ett litet barn som ska lära sig prata, du kan inte sätta dig en planerad dag - Nu ska vi lära oss lampa. Sen går du och tjar lampa. Det är ett långsiktigt mål.(...) ”Men den spontana undervisningen med en bra grund tycker jag är bäst.” Ulrika planerar i så stor utsträckning att hon känner sig förberedd inför en vecka och vet att alla saker finns tillgängliga för att kunna genomföra en viss lektion. Hon förklarar att det betyder att hon planerar många aktiviteter som hon sedan väljer från eftersom undervisningen hänger på elevernas dags form, intresse och koncentration.

Du har massor och tänker ut inför veckan vad du ska ha, sen ser man vad som passar idag, vilket humör är dom på idag som att Idag är det jätte bra om vi har en övning där vi går runt- turn left! turn right! Go straight on! När det kliar i benen på dom. Det kan du inte planera, du vet inte hur dom är...och du kan ha en lugn och fin dag då du bara sitter och skriver (...). ”

Jon har långsiktiga mål som sträcker sig över några veckor åt gången. Han menar att man skulle kunna ha speciella mål för lektionerna, eftersom kapitlen är upplagda med innehållsförteckning där det står vad det är eleverna ska lära sig i de olika kapitlen. Han berättar att eftersom eleverna inte haft engelska så länge så upplever de en trygghet i att det ser ungefär likadant ut från vecka till vecka. Han förklarar det så här:”(...) *men skelettet ser ungefär lika ut (...). Grunden är klar, men jag måste alltid planera vecka för vecka, man kan inte bara gå på ren rutin*”. Det finns en skillnad mellan hur Ulrika och Jon tänker kring kunskapsmålen, där Jon anser att det hade kunnat gå att ha specifika mål för varje lektion, medan Ulrika menar på att kunskap inte utvecklas under ett tillfälle, utan är en växande process.

Annelie använder sig av veckoplanering. Fredagen innan planerar hon vad som kommer tas upp i engelskan rent grammatiskt i veckan som kommer, då försöker hon att hitta uppgifter med den, för tillfället, aktuella grammatiken. Hon planerar utifrån helheten av en vecka, hon menar att man inte riktigt vet hur mycket man hinner under lektionerna.

Samtliga lärare anser att fokus ligger på att kunna göra sig förstådd i det engelska språket och att själv förstå talad engelska, eftersom kommunikation mellan människor är viktig. Att kunna göra sig förstådd är kopplat till att engelska idag ses som ett världsspråk och att just detta språk används för vida kommunikation bland annat mellan olika länder. (McKay, 2002)

4.3 Läromedel

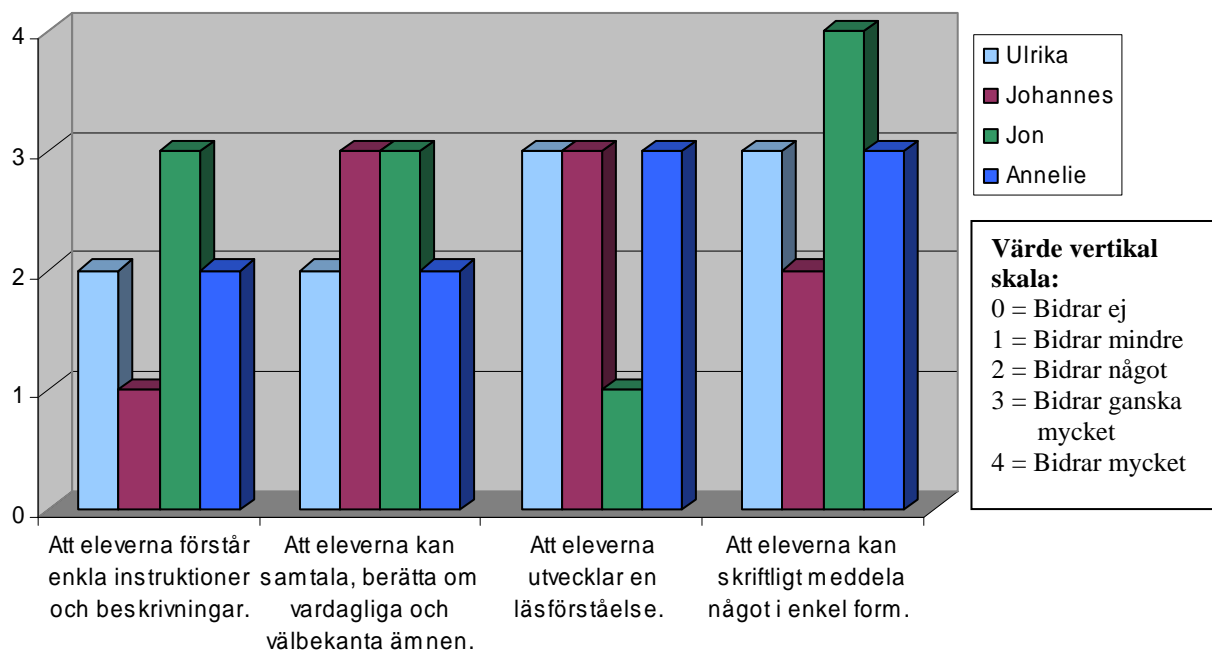
Ulrika har inför terminen bytt läromedel från New Champion (Bermheden, Sandström & Wahlgren, 2006) till Good Stuff (Coombs, Keay, & Schultz, 2006). Ulrika anser att alla elevgrupper som hon får är olika och att man får anpassa läromedlet därefter. Hon menar på att klassen som hon har just nu behöver en lärobok som inte innehåller så mycket ren grammatik som New Champion (Bermheden et al., 2006). och har därför valt att använda sig av Good Stuff (Coombs et al., 2006). Då denna bok möjliggör variation och individualisering. Istället tar hon medvetet in grammatiken i klassrummet genom olika övningar, spel, med mera. Läromedlet består av textbok, övningsbok och lärarhandledning, vilken Ulrika inte använder. Hon använder sig inte av läromedlet från pärm till pärm, utan väljer att plocka ut de delar ur läromedlet som hon anser vara givande för eleverna. Det finns också ett häfte där man kan plocka ut diagnoser för att kunna se vad eleverna lärt sig och vad de behöver träna mer på. Det finns en Cd skiva med musik o sånger som Ulrika använder sig av mycket av. Textboken är uppbyggd så att det dels är amerikansk engelska texter och glosor på varje uppslag. Det finns också texter med brittisk engelska. Kapitlen är uppdelade i olika delar, så som sport, deckare, natur med mera, för att kunna tilltala elevers olika intressen. Ibland får eleverna som Ulrika undervisar ta med egen musik på engelska till lektioner, ur låtarna brukar de plocka glosor från sångtexterna och öva på dem. Ulrika påpekar att även om läromedlet tar upp de mål som eleverna ska kunna tycker hon att det är viktigt att man inte följer dessa slaviskt, då hon tror att det kan bli tufft.

De övriga tre lärarna använder sig av läromedlet New Champion 5 (Bermheden, et al.) och deras tankar kring läromedlet varierar. Det ovannämnda läromedlet består av textbok, övningsbok, cd med text o hörövningar, cd med sånger, elev cd med texter inlästa (som man får köpa sidan om) och lärarhandledning. Johannes har själv varit med att välja och köpa in läromedlet. Han tyckte det verkade bra och fick läromedlet presenterat på en föreläsning innan de bestämde sig för att välja just det. Då tyckte Johannes det verkade som ett bra läromedel, idag har han en annan uppfattning. Han tycker inte att man ska följa boken från pärm till pärm och bara bryta av med lite annat ibland som han har gjort innan, utan läroboken ska bara vara en liten del i det hela. Han förklarar att det finns många sätt att lära på, boken behöver inte vara det som är bäst, det kan även vara så att vissa kapitel i boken inte går att förankra hos eleverna då det inte finns några direkta förkunskaper om det som kapitlet tar upp. Johannes tycker inte att läromedlet i tillräcklig grad över mot de mål som finns uppsatta för eleverna att nå i slutet av skolår fem. Han menar på att det finns flera svagheter i det läromedel som används, bland annat i elevers självbedömning och medvetenhet i hur man lär. Han saknar övningar i boken som får eleverna att reflektera över hur de faktiskt lär sig något, men även uppgifter eller övningar där de får möjlighet att göra självbedömningar. Fast att detta står med i kursplanen så tycker Johannes att det tränas alldeles för lite i det läromedel som han har till hands. De andra tre lärarna känner sig nöjda med sitt läromedel som de har och berättar att de använder sig av mindre kompletteringar till detta om det behövs, t.ex. grammatikböcker.

De svenska lärarna har relativt ofta eget producerat material i undervisningen av olika slag, så som tidningar, böcker, ljudkassetter. Vilket också benämns som "bredvidläsningsmaterial" i undersökningen engelska i åtta europeiska länder (2004). Ulrika menar på att man kan göra lite material själv, men att man inte orkar hur länge som helst.

4.4 Uppskattning av vad läromedlet främst bidrar till

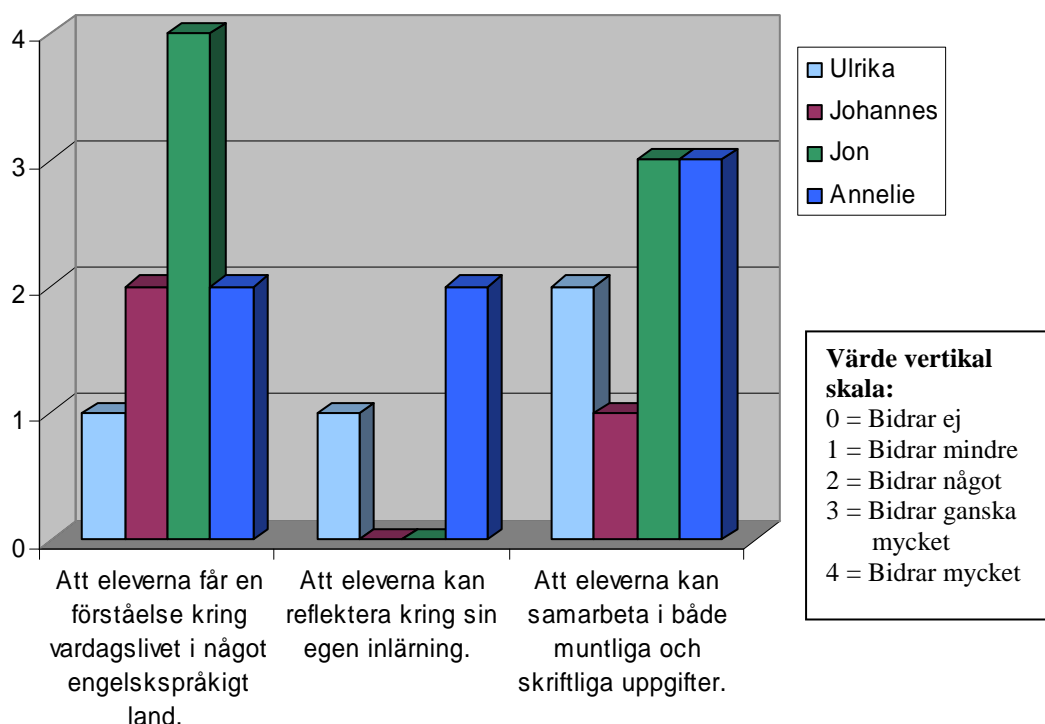
I figur 4.4.a och 4.4.b går det att utläsa en samlad bild av ur de fyra lärarna ansåg att läromedlet bidrog främst till utifrån de kunskapsmål som finns uppsatta för eleverna att uppnå i slutet av det femte skolåret. De intervjuade lärarna fick ranka de olika alternativen mellan 0 och 4. På skalan var 4 högst rankad, det vill säga bidrog mycket till att någon förmåga utvecklades och 0 var att det inte bidrog till att kunskaper/förmågor utvecklades.

Figur 4.4.a Samlad bild av vilken grad läromedlet bidrar till att utveckla elevernas förmågor inom de kunskapsmål som finns uppsatta för eleverna att nå i slutet av det femteskolåret.

I figur 4.4.a går det att utläsa att Ulrika och Annelie anser att läromedlen, New Champion 5 (Bermheden, Sandström & Wahlgren, 2006) och Good stuff 5 (Coombs, Keay, & Schultz, 2006) bidrar något till att eleverna förstår enkla instruktioner och beskrivningar, samt att eleverna kan samtala, berätta om vardagliga och välbekanta ämnen. Johannes beskriver att läromedlet bidrar mindre till att eleverna förstår enkla instruktioner och beskrivningar, medan Jon anser att det bidrar ganska mycket. Även på kunskapsmålet att eleverna kan samtala, berätta om vardagliga och välbekanta ämnen tycker Ulrika och Annelie lika, det vill säga båda har uppskattat att läromedlet bidrar något till att kunskaper/förmågor utvecklas.

Johannes och Jon har båda graderat att läromedlet här bidrar ganska mycket. Ulrika, Johannes och Annelie är överrens om att läromedlet bidrar ganska mycket till att eleverna utvecklar en läsförståelse, medan Jon anser att det bidrar mindre. Ulrika och Annelie har på kunskapsmålet om att eleverna kan skriftligt meddela något i enkel form svarat att läromedlet bidrar ganska mycket till detta. Johannes menar att det bidrar något samtidigt som Jon anser att det bidrar mycket. Även om det förekommer en spridning i svarsalternativen ligger andelen elever som når kravnivån på delproven i engelska hög inom den utvalda kommunen i jämförelse med riket.

Figur 4.4.b Samlad bild av vilken grad läromedlet bidrar till att utveckla elevernas förmågor inom de kunskapsmål som finns uppsatta för eleverna att nå i slutet av det femteskolåret.

I det första kunskapsmålet i figur 4.4.b det vill säga att eleverna får en förståelse kring vardagslivet i något engelskspråkigt land anser Jon att läromedlet New Champion 5 (Bermheden, Sandström & Wahlgren, 2006) bidrar mycket till att denna kunskap utvecklas, de andra två lärarna anser dock att läromedlet inte bidrar mer än något till att de nämnda kunskaperna utvecklas. Ulrika anser att Good stuff 5 bidrar mindre till att förståelsen kring något engelskspråkigt land utvecklas hos eleverna.

Förmågan till att reflektera kring sin egen inläring har inte graderats högt av någon lärare, dock är den högsta graderingen gjord av Annelie. Hon anser att läromedlet bidrar något till att denna förmåga utvecklas, trots att hon själv inte tror att barn i den här åldern kan reflektera. Jon och Johannes anser att läromedlet inte alls bidrar till att denna förmåga utvecklas, utan att de som lärare måste lyfta fram och lägga fokus på detta på andra sätt i undervisningen.

Det sistnämnda målet, att kunna samarbeta i både muntliga och skriftliga uppgifter, är Annelie och Jon överens om att New Champion 5 (Bermheden, Sandström & Wahlgren, 2006) bidrar ganska mycket till att eleverna kan samarbeta. Johannes anser däremot att samma läromedel bidrar mindre till detta. Ulrika håller sig något neutral till sitt läromedel och svarar att det bidrar något till att förmågan att samarbeta utvecklas.

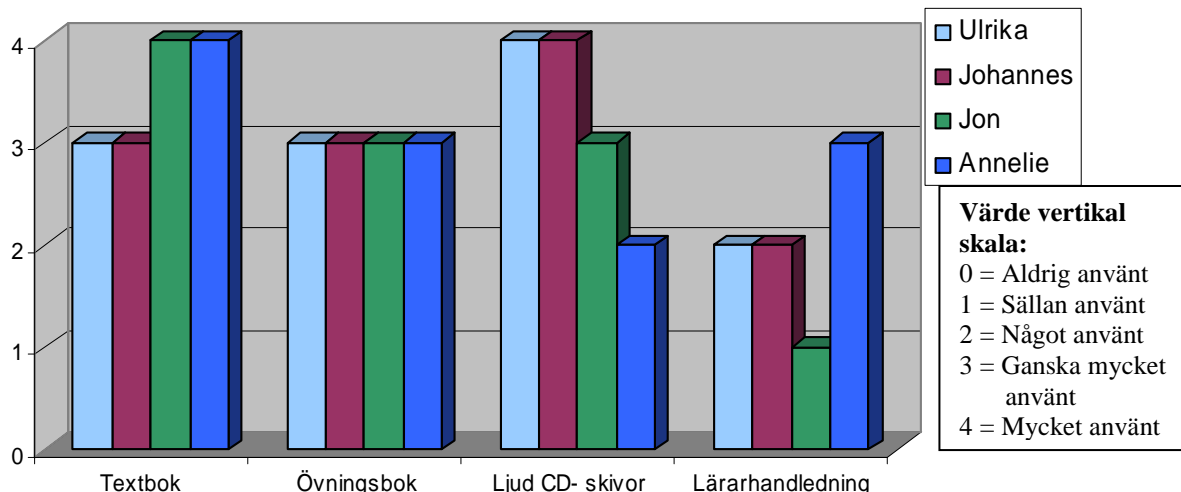
4.5 Uppskattning av hur mycket lärarna använder de olika

typer av material som de använder i undervisningen

Lärarna som intervjuades fick uppskatta hur mycket de använder olika delar av det läromedel de använder. Nedan finns två figurer som visar på hur mycket de intervjuade lärarna använder olika material i undervisningen.

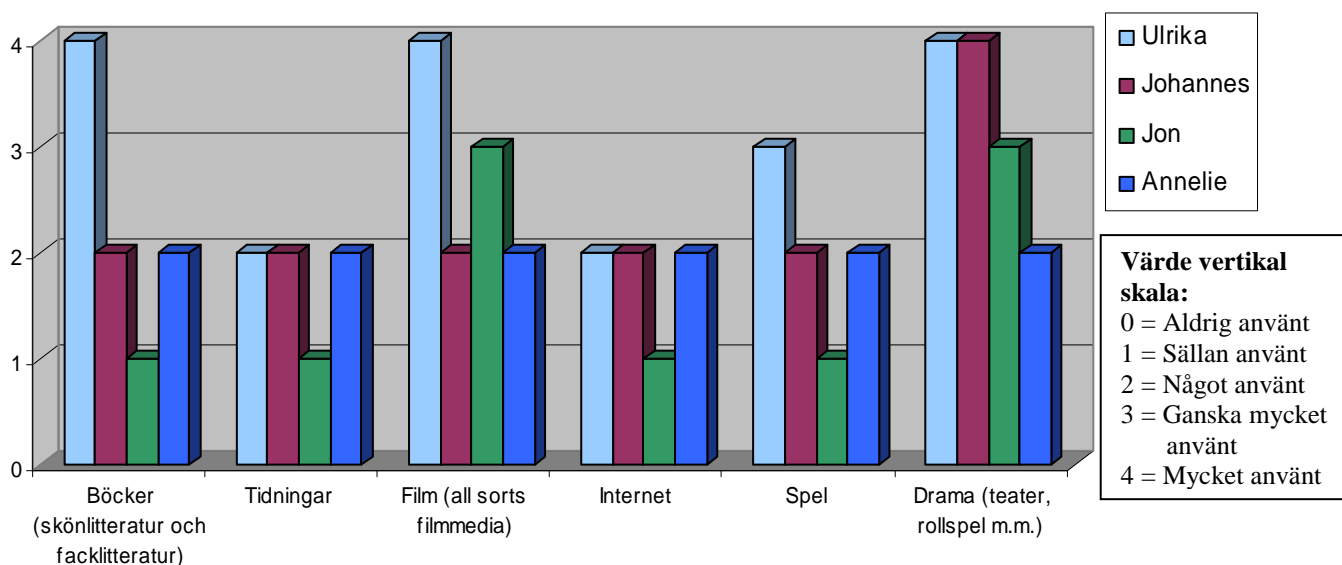
4.5.1 Sammanställning av användning av läromedel

Figureerna 4.5.1.a och 4.5.1.b visar en sammanställning av de intervjuade lärarnas uppskattning av hur mycket de använder olika delar ur läromedel. Vi sammanställde tio olika delar ett läromedel kan bestå av och lärarna fick uppskatta användandet av delarna i fem skolor: aldrig använt, sällan använt, något använt, ganska mycket använt och mycket använt. En av lärarna skrev att de från och med vårterminen i femteklass använde sig ganska mycket av film.

Figur 4.5.1.a Sammanställning av hur mycket lärarna använder sig av huvuddelarna i sitt läromedel.

I figur 4.5.1.a, som finns ovan, kan man se att två av lärarna, Jon och Annelie, använder sig mycket av textboken, medan de andra två, Johannes och Ulrika, använder den ganska mycket. Samtliga lärare använder övningsboken ganska mycket i sin undervisning. Ser man på staplarna för ljud CD- skivor kan man se att Ulrika och Johannes använder sig av dessa mycket. Jon använder den ganska mycket, medan Annelie använder CD- skivorna något. Två av fyra lärare, Johannes och Ulrika, använder sig av lärarhandledningen något, de två andra lärarna använder sig av denna sällan eller ganska mycket.

Figur 4.5.1.b Sammanställning av hur mycket lärarna använder sig av andra material som kan räknas som läromedel (kompletterande läromedel).

Av figur 4.5.1.b kan vi utläsa att Johannes och Annelie använder böcker, så som skönlitteratur och facklitteratur, något i sin undervisning. Däremot använder Jon sig sällan av böcker och använder sig mycket av detta i sin undervisning. Tidningar i undervisningen visade sig inte vara så vanligt, tre lärare använder det något i sin undervisning, en lärare använder det sällan. Film i undervisningen verkade mer vanligt än tidningarna. Två av lärarna använder sig något av film, nämligen Johannes och Annelie, Jon använder film ganska mycket och Ulrika använder det mycket i undervisningen. Tre lärare använder Internet något, den siste läraren, Jon, använder det sällan då de undervisar i engelska, vilket tyder på att det inte har en framträdande roll i elevernas lärprocesser i engelska. I undersökningen *Engelska i åtta europeiska länder* (2004) visar det sig att över 40 procent av lärarna i den studien säger sig till exempel aldrig använda sig av Internet i engelskundervisningen och endast 14 procent av lärarna att de gör det ofta eller mycket ofta. Johannes och Annelie använder sig något av spel i undervisningen, Jon använder spel sällan och Ulrika använder det ganska mycket. Drama är det som är mest populärt i undervisningen, två av fyra lärare använder det mycket. Jon använder drama ganska mycket, medan Annelie använder sig något av det.

Det sista alternativet i frågan var om det fanns något annat de använde sig av och tre av fyra lärare skrev till andra material såsom läsförståelse, elevernas egenproducerade material, faktablad, turistbroschyrer, korrespondens och bilder. Den fjärde läraren talade även om lekar, men hon kategoriserade in det under Drama (teater, rollspel m.m.). Eftersom detta sista alternativ inte var graderat finns det inte med att utläsa i figureerna.

4.6 Uttrycksformer som lärarna använder sig av

Samtliga lärare använde sig av drama/teater i sin undervisning, medan endast två av fyra uttrycker sig om att de använder sig av sång. I undersökningen "Engelska i åtta europeiska länder – en undersökning av ungdomars kunskaper och uppfattningar" skriver Eriksson (2004) om att svenska lärare tycks sjunga lite mindre än i övriga engelsklassrum i Europa. Jon prioriterar bort vissa uttrycksformer så som sång och bild, det vill säga att teckna/rita, eftersom han anser att dessa inte ger så mycket kunskapsmässigt. Annelie däremot kopplar in bild i engelskan genom att eleverna ritar sina verkliga, även fiktiva, familjer och berättar om dem.

Ulrika berättar att utöver teater och sång använder de sig av, hon och eleverna, spel och lekar som uttrycksformer. Annelie sade sig prata mycket och även hon spelar rollspel, när texterna passade, enligt henne, till det. Sistnämnda lärare berättar också att de hade diskussioner som ibland gick ämnesövergripande, så att diskussionen startade på lektionen i engelska och kanske även senare följde med in på lektionen i svenska.

Johannes ansåg att frågan var svår och förstod inte först frågan och Jon undrade om vi menade att drama var en uttrycksform. Vi gav lärarna exempel så som kroppsspråk, dans, bild och vi förtydligade med att vi menade *alla* sätt man kan uttrycka något på. Johannes medgav att han och eleverna dansar, använder ramsor och använder sig mycket av kroppsspråk då han förklarar olika saker. Däremot sade Jon sig vara ”sämre” på att använda sig av sång, dans, bild med mera, dock spelar de upp olika scener och han kallar det ”drama i lätt form”. Att han inte använder sig mer av sång, dans och bild förklarar han med att säga ”(...) man måste lägga in vad man tror ger mest. (...) det är inte bara för att jag inte tycker om det, utan för att jag inte tycker att det ger så mycket som andra saker ger.”

Eftersom det är skolans uppdrag att elever skall uppleva olika uttrycksformer, enligt Lpo 94, implementerar lärarna i vår studie Lpo 94 i någon form. Att de intervjuade lärarna följer den nämnda läroplanen, tolkat ur intervjuerna, visas genom att de låter eleverna använda sig av bild, dans och drama för att uttrycka sig, även om en del av lärarna skulle kunna utöka variationen av uttrycksformer i sin undervisning.

4.7 Nationellt prov i engelska skolår fem

Av de lärarna vi intervjuat använder sig två av fyra av tidigare nationella prov, provuppgifter som finns på skolverkets hemsida för att förbereda eleverna på hur ett nationellt prov kan vara upplagt. En av lärarna använder sig av liknande uppgifter som redan finns i läromedlet, så som hörövningar och läsförståelseuppgifter, där eleverna ska läsa en text och sedan besvara på frågor kring texten. Den fjärde och då siste läraren, Johannes, ansåg inte att man ska förbereda speciellt just inför nationella provet, utan att alla moment ska finnas med i undervisningen alltid.

Anledningarna till att använda de tidigare nationella proven eller liknande uppgifter, uttrycker Ulrika, Jon och Annelie, är för att ge eleverna en förförståelse kring hur ett prov är upplagt och därmed även avdramatisera ämnesprovet. Jon har intryck av att många elever kan känna sig lite oroliga inför ämnesprovet och han använder tidigare prov för att eleverna ska ”vara trygga med hur de ser ut”. Johannes anser även han att man ska avdramatisera ämnesprov. Dock menar Johannes att det ofta blir fokus på proven och inte innehållet, det vill säga färdigheterna, då särskilda förberedelser inför det nationella provet tar mycket plats i undervisningen. Han anser att ” de momenten som man ska ha, ska man ha med sig hela tiden i sin undervisning. (...) jobbar man mera fritt så behöver man inte träna det speciellt, utan det är det man jobbar med hela tiden.”

Samtliga lärare använder sig av nationella prov i engelska under vårterminen i årskurs fem och de följer där med regeringens föreskrift som säger att det är obligatoriskt att använda de nationella proven i årskurs fem, vilket gäller från och med vårterminen 2009. Lärarna i vår studie bidrar därmed, genom att använda de nationella proven, till att främja en likvärdig och rättvis bedömning av elevernas kunskaper.

Genom att jämföra den utvalda kommunens senaste resultat från nationella provet i engelska med rikets resultat från samma år (se *Figur 2.5.1.*), kan man se att andelen elever som nått kravnivån är den samma i delprovet i att *samtala/förstå* för kommunen och i riket. I de övriga delproven är andelen elever som har nått kravnivån högre i den utvalda kommunen. Samtliga lärare i studien anser att just samtalet är viktigt och de har störst fokus på det i sina planeringar. Resultaten på nationella proven påverkar lärarnas bedömning, vilket det till viss del ska göra för att främja en likvärdig bedömning. Ulrika anser ämnesprovet ”att är en liten del av hur hela året varit” och även om provet är viktigt måste man se till helheten, inte bara hur eleverna presterar vid dessa få tillfällen då provet testar deras kunskaper. Lärarna är överens om att resultatet på de nationella proven oftast inte kommer som någon överraskning och Jon nämner att ”det skiljer sig nästan aldrig från det du redan vet.” Johannes nämner att proven oftast konfirmerar de uppfattningar han har om sina elevers kunskaper. ”Och i några enstaka fall så brukar det vara så att vissa presterar betydligt bättre än vad man hade väntat sig.”

4.8 Demokrati

Lärarna i studien tillämpar elevinflytande och demokrati i engelskundervisningen genom att de sätter upp de yttre ramarna och därefter får eleverna vara med och bestämma hur de ska gå tillväga med olika saker inom ramarna. Ulrika menar att barnen måste veta var går gränserna går och vad de har att välja på. Hon låter sina elever vara med och bestämma mycket då de håller på med musikalerna och pjäser. ”Det är väl nån sorts demokrati, men det känns som om man styr mycket själv ändå fast man försöker få dem med.”

Johannes menar på att det är han som styr undervisningen mycket med tanke på att han anser sig kunna kursplanen bäst och i och med det anser han sig bäst känna vad barnen behöver. Men han menar även att man kan presentera ett tema (yttre ramen) och så får barnen vara med och spåna om vad det ska innehålla, hur de ska jobba med temat, om de ska göra pjäser, om de ska skriva en sångtext, om de ska göra en berättelse som vi kan spela upp, osv.

Jon menar på att de elever som kan ta eget ansvar också får inflytande, detta innebär för honom att varje elev måste ha visat att de klarar ta ansvar och därefter får de inflytande i klassen. Han menar att (...) kan man inte ta ansvar ska man inte ha något inflytande (...). Dock säger Lpo 94 att genom att eleverna är delaktiga i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. Alltså fastställer Lpo 94 att om eleverna är delaktiga och får inflytande, kan de sedan även öva sin förmåga att ta ansvar för sådant de varit med att utforma. Annelie sätter de yttre ramarna genom att berätta vad det är de ska göra och sen får eleverna vara med och bestämma hur de ska göra det. Då menar hon att det handlar om att man från början lär dem hur man kan jobba, för att annars kan man inte ge dem någon valmöjlighet om de inte vet hur.

4.9 Självständigtänkande

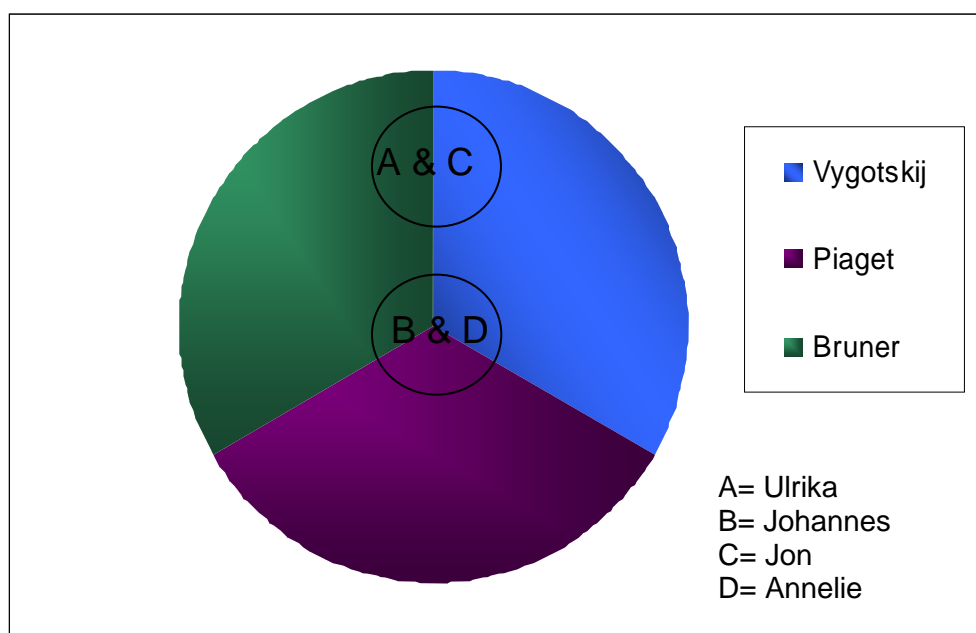
Ulrika vet inte riktigt hur man synliggör självständigt tänkande för barnen, men de får träna på det genom att de lånar barnsagor på engelska, där får de själva ta ut repliker för att själva kunna göra något utav det. De ska då fundera ut hur de ska framföra boken för de andra.

Johannes tycker inte att läromedlet i sig bidrar i någon större utsträckning till självständigt tänkande, utan det är bara text efter text med olika teman och en del glosor till kapitlen. Sen finns det också ett antal övningar till varje kapitel som tar upp något nytt grammatiskt moment som man då ska träna på. Självständigt tänkande är något som han själv får skapa i klassen, det gör han genom att köra olika teman där eleverna får tänka självständigt och komma med idéer om hur man skulle kunna jobba.

Jon håller med Johannes om att läromedlet inte tränar eleverna i just självständigt tänkande, utan att de här får komplettera det materialet som de redan har. För att Jon' s elever ska träna på självständigt tänkande har han valt att de får skriva vad de själva vill arbeta med och ibland har de fått bestämma hur framträdandet av en pjäs ska redovisas. Annelie anser även hon att läroboken inte uppmuntrar eleverna till självständigt tänkande, utan hon tycker att den är ganska strikt och styrd. Hon använder sig här av olika bilder där eleverna får fantisera ihop en egen story. Det kan handla om hur flera olika personer känner varandra, vilka de här personerna är och så vidare. I detta skede är eleverna, så som Lpo 94 förespråkar, delaktiga i en del av planeringen av undervisningen genom att de har inflytande över detaljer i olika teman, exempelvis i det tema Annelie planerat med bilder. De har möjlighet att välja bilder och använda sin fantasi då historierna kring bilderna tar form.

4.10 Analys utifrån pedagogiska teoretiker och deras teorier

När vi sammanställt det empiriska materialet som vår studie bygger på har vi kunnat urskilja tre teoretiker, nämligen Vygotskij, Piaget och Bruner och deras teorier vid inläring. Dessa har vi valt att använda som tre kategorier då vi analyserat och reflekterat kring lärarnas svar i intervjuerna. I nedanstående *Figur 4.10*. kan det utläsas vart de olika lärarna har placerats.

Figur 4.10 Sammanställning av i vilka teorier lärarna kan placeras.

Figuren är en illustration över vilka teorier vi kan placera lärarna inom. Observera att placeringen av lärarna *inte* är gjord procentuellt. Placeringen har vi gjort utifrån uttalanden som lärarna gjort under intervjuerna. Läraren Ulrika och Jon har vi placerat i två kategorier nämligen *Bruner* och *Vygotskij*. Lärarna Johannes och Annelie är placerade med en fot hos varje teoretiker, det vill säga *Vygotskij*, *Bruner* och *Piaget*.

Då vi frågar Ulrika om hon utvärderar sina lektioner, själv eller tillsammans med barnen berättar hon att ”Utvärdera det gör man alltid för sig själv, det skriftliga är jag lite dålig (...). Men med barnen är jag inte så bra på det i engelskan.” Ulrika förklarar att de utvärderar tillsammans i matematiken: ”Man pratar om vad matte är, vad man ska ha det till, med rätt så jämna mellanrum.” Hon berättar att de har liknande i engelskan då vi frågar henne om det. Tillsammans med eleverna diskuterar Ulrika om varför de ska lära sig engelska och använder exempel ur elevernas vardag.

Uttalandena ovan visar på att Ulrika anser att kommunikationen mellan elev- elev, elev- lärare och lärare- elev är viktig. Det vill säga kommunikation åt båda håll, menat med tvåvägskommunikation. Vi anser att detta tyder på att Ulrika i viss mån har ett synsätt, på kommunikation mellan människor, som stämmer överens med de teorier Vygotskij har i samma avseende.

I engelskan hade det varit önskvärt att man bara pratade engelska, när som kom utifrån. För det hjälper inte att jag säger att jag bara pratar engelska, det går de inte på! (...) Jag tror att man tvingat fram spontanare prat (...)

Ovanstående citat menar på att Ulrika skulle vilja tala endast engelska på sina lektioner, om det varit möjligt. Detta tolkar vi som en önskan om att vägleda eleverna med det engelska språket, som är just målspråket i undervisningen. Jon visar att även han anser att vägledning är viktig genom att han berättar: "Min roll är ju att motivera och visa vägar, att vara ett viktigt bollplank (...)." Bruner talar om scaffolding (Cameron, 2001), vilket vi har tolkat som att man vägleder eleverna. Vi tolkar att scaffolding kan liknas med en "byggställning" som successivt kan monteras ner efterhand eleverna klarar allt mer själva och inte behöver lika mycket vägledning som i början. När Ulrika uttrycker sin önskan om att använda sig bara av det engelska språket som kommunikationsmedel, tolkar vi detta som att hon vill vägleda eleverna in i det engelska språket genom att skapa en "byggställning" av målspråket. Jon däremot talar om ett "bollplank" där eleverna kan bolla idéer med en mer erfaren person, i detta fall läraren. Han menar på att kommunikationen mellan elev och lärare är viktig för att kunna ge eleverna verktyg för kunskapsinläring. Vår tolkning av Jon' s uttalande är att, eftersom han talar om att eleverna behöver verktyg för att kunna hantera verkligheten och olika uppgifter, påvisar han en tillämpning av Vygotskij' s teorier (Strandberg, 2006).

När Johannes svarar på frågan om vad han har för syn på lärande svarar han:

Alltså grundfilosofin e ju att det inte är jag som lär dem, utan dem, lärandet sker ju hos barnen. Man kan leda en häst till vattnet men man kan inte tvinga den att dricka. Jag kan uppmuntra och stimulera och presentera och så vidare, men lärandet sker ju hos barnen.(...). Ett aktivt lärande.

Citatet visar på att Johannes syn på lärande är berikat med många teorier. Hans uttalande om att "lärandet sker hos barnen" tolkar vi på tre sätt. Den första tolkningen är att barnet är aktivt

i sitt lärande i förhållande till miljön, vilket visar på de piagetanska teorierna. Att barnen är aktiva i diskussioner och samtal som för deras lärande framåt, är den andra tolkningen vi gör eftersom Johannes under intervjun betonat vikten av samtalet. Detta påvisar Vygotskij' s tankar kring den sociala faktorn som finns då lärande uppstår. Den sista och tredje tolkning vi gör är att lärandet sker hos barnet, men att det är den mer erfarna, i detta fall pedagogen, som vägleder barnen in i lärandet. I denna tredje tolkning av Johannes uttalande kan vi utläsa Bruner' s idéer om scaffolding, det vill säga att vägleda eleverna till lärande. Även Annelie visar på att ha tagit Bruner' s idéer i bruk i undervisningen, då hon vägleder eleverna genom olika frågor så som "Hur lär jag mig nu detta? Och att man då kan hjälpa dem i det, hur de lär sig helt enkelt". Nästa mening i Johannes citat uttrycker även dessa tankar, genom att han menar på att man kan leda någon, men dock inte tvinga dem till något.

(...) försöka att åstadkomma en, en vad heter det, en flerstämmig miljö (...). Att miljön skall inspirera och stimulera.(...) Men det är drömmen, ett eget klassrum alltså där man bara har engelska.(...) Så då skulle man helt enkelt kunna tapetsera det här rummet på engelska, skriva med glaskritor på fönstren, sätta upp planeringar och målbeskrivningar och strävansmål och engelska grammatiska strukturer och glosor i vissa sammanhang, tema mässigt och så vidare. Och så då sätta upp ibland och plocka ner ibland och inte tänka på det här att det är fusk att titta i en ordlista, att det är fusk att titta på en bild, utan tvärt om.

Ovanstående citat är hämtat från intervjun med Johannes då han berättar om hur miljön kan påverka elevernas inläring och språkundervisningen. Johannes uttrycker det som att miljön är viktig för inspiration och stimulans i lärandet och Piaget menar på att miljön har en inverkan på tänkandet (Cameron, 2001). Tankarna som Johannes har kring att skapa ett rum för engelska, där det engelska språket ska vara målspråket för i huvudsak alla samtal, skrifter, bilder med mera, går hand i hand med hur Strandberg (2006) har tolkat Vygotskij' s teorier om lärande. Även Annelie talar om att ge barnen redskap som hjälper dem i inläringssituationer. Tolkningen som föregående författare, Strandberg (2006), har gjort innebär att man ska stimulera barn med bra inläringssituationer och anpassade efter deras åldrar, vilket även vi anser viktigt. Vår tolkning av det Strandberg(2006) skriver om fuskklappar är att fuskklappar kan vara ett verktyg och hjälp för lärandet som eleverna lägger åt sidan då andra bättre verktyg och inlärningsstrategier har tagits i bruk. Kursplanen för engelska skriver sedan att skolan i sin undervisning ska, i engelska, sträva efter att eleven utvecklar sin förmåga att använda hjälpmedel (...)

Ett uttalande som Annelie gjorde under intervjun, skiljer sig från övriga lärare genom att hon talade om "(...) att tro att barn i den här åldern reflekterar över hur de lär sig, det tror jag bara e nått som nån har hittat på det nånstans, nån pedagog. För jag tror inte på det.", vilket tydligt visar på den piagetanska teorin om att tänkandet sker i olika stadier vilka är beroende av ålder. Skolan ska enligt kursplanen i engelska sträva efter att varje elev utvecklar sin förmåga att reflektera över och ta ansvar för sin egen språkinläring och att medvetet använda arbetsätt som främjar den egna inläringen. Att Annelie inte tror att elever som går i årskurs fem, stämmer därmed inte överens med var kursplanen för engelska.

4.11 Sammanfattning av analyserande resultatredovisning

Samtliga lärare var överens om att det var viktigt att eleverna lärde sig engelska. De uttryckte att engelska är viktigt eftersom den används så mycket, både i skrivet och på Internet och i många andra länder då vi reser mycket, och det kommer många till Sverige som kan engelska. Att se sig omkring i den miljön som ungdomarna växer upp i idag, där behöver de den allsidiga kommunikativa förmågan. Det är även viktigt med engelska utifrån elevernas "framtida behov", det kommer att krävas kunskaper i det engelska språket på samma sätt som det idag krävs inom svenska och matematik. Det är ju trots allt en av behörigheterna som krävs för vidare studier.

Samtliga lärare grundar sin planering i målen som finns i kursplanen, därefter har varje lärare sitt eget sätt att planera. Någon planerar terminsvis, medan en annan väljer att även planera veckovis. Några av lärarna tyckte om variation i sin undervisning medan någon annan tycker det är en trygghet för eleverna om det i grund och botten ser likadant ut från vecka till vecka. Samtliga lärare arbetar med långsiktiga mål i sina planeringar. Några av lärarna menar på att man skulle kunna planera med kortsiktiga mål också, medan andra menar på att man inte kan bestämma precis när eleverna ska lära sig vad.

Lärarna använder sig i vår undersökning av två olika läromedel, New Champion 5 (Bermheden, Sandström & Wahlgren, 2006) och Good Stuff 5 (Coombs, Keay, & Schultz, 2006). Majoriteten av lärarna är nöjda med sitt läromedel. Läromedlen skiljer varandra åt genom att Good Stuff 5 (Coombs, et al., 2006) till skillnad från New Champion 5 (Bermheden, et al., 2006) är ett läromedel som möjliggör variation och individualisering.

Samtliga lärare har själva varit med och bestämt vilket läromedel som man ska använda sig av i sin undervisning. De är även överens om att man inte ska följa läroboken från pärm till pärm, utan att man ska bryta av ibland med annat material.

De fyra lärarna som deltog i vår studie fick ranka på en skala 0 till 4 vad de ansåg att läromedlet bidrog främst till utifrån de kunskapsmål som finns uppsatta för eleverna att uppnå i slutet av det femte skolåret. På skalan innebar 0 att läromedlet inte bidrog alls till att tränar kunskaperna/förmågorna i fråga och 4 att det i hög utsträckning bidrar till att dessa kunskaper/förmågor tränas. Sammanställningen av resultatet av uppskattningen av vad läromedlet främst bidrar till finns i avsnitt 4.4 i figurerna 4.4.a och 4.4.b.

Begreppet läromedel har vi i studien valt att dela upp under tio mindre rubriker så som textbok, övningsbok, skönlitteratur, Internet med mera. Lärarna i studien har sedan använt sig av en skala mellan *aldrig använt* till *mycket använt*, där det fanns graderingar emellan dessa två. Samtliga lärare använde sig av ganska mycket av övningsboken. (För övrig statistik se figurer 4.5.1.a och 4.5.1.b)

Av de lärare som deltagit i vår studie använder sig samtliga lärare av olika uttrycksformer i sin undervisning. Däribland nämns drama, teater, sång, bild, spel, lekar, rollspel, dans, ramsor och kroppsspråk. Dock prioriterar lärare bort delar av detta då de tycker det finns annat som ger eleverna mer. Eftersom det är skolans uppdrag att elever skall uppleva olika uttrycksformer, enligt Lpo 94, borde variationen av uttrycksformer i lärarnas undervisning utökas.

Nationella prov i årskurs fem är enligt regeringen obligatoriska att användas från och med vårterminen 2009. Samtliga lärare i studien infriar detta åtagande och använder sig av alla delar i de nationella proven i engelska. Tre av fyra lärare använder tidigare nationella prov eller liknande uppgifter för att förbereda sina elever inför ämnesprovet i engelska. Den fjärde läraren, Johannes, anser inte att man ska träna specifikt inför detta prov. Han menar att eftersom ämnesprovet utgår från kursplanens mål skall alla delar alltid finnas med i undervisningen.

Läromedlet i sig, anser lärarna, bidrar inte mycket till att eleverna utvecklar det självständiga tänkandet, utan det får lärarna komplettera med andra övningar, anser samtliga lärare. Lärarna i studien tillämpar demokrati och självständigt tänkande i sin undervisning exempelvis genom att eleverna får vara med och bestämma framställningssätt inom de ramar som lärarna satt upp en utvald uppgift.

Utifrån tre teoretiker och deras teorier har vi tolkat deras uttalanden under intervjuerna. Teoretikerna vi använt oss av för att analysera lärarnas utsagor är *Piaget*, *Vygotskij* och *Bruner* (mer utförligt se avsnitt 2.2) samtliga lärare i studien har under intervjuerna visat på att de kan placeras inom två teorier, nämligen inom Vygotskij' s och Bruner' s teorier. Detta visar att lärarna till viss del anser att lärande sker tillsammans och att exempelvis lärares uppgift är att vägleda elever med anpassad mängd stöd. Två av de fyra lärarna, Annelie och Johannes, kan även placeras inom Piaget' s teori, vilket innebär att barnet är mer aktivt i förhållande till den omgivande miljön än med människor och barn utvecklas på olika stadier. Då eleverna är i en fas i utvecklingen är det förmögen till en viss typ av tänkande, men är ännu inte kapabel till andra typer av tänkande exempelvis kan ett yngre barn tänka att det är hungrigt, men det kan inte reflektera. En sammanställning över lärarnas placering finns i *Figur 4.10*.

5 DISKUSSION OCH SLUTSATSER

I nedanstående avsnitt kommer vi att diskutera och kritisera vår metod, teori och redovisning av studien. Vi kommer även att utvärdera om vi lyckats besvara våra frågeställningar under rubriken slutsatser.

5.1 Metoddiskussion

De avgränsningar vi gjort i studien beror på att skolår fem har kunskapsmål som skall uppnås, de beror även på vårt eget intresse, som lärarstuderande för grundskolans tidigare år. Lärarna valdes ut, som nämnt tidigare, genom ett bekvämlighetsurval. Fördelarna med denna typ av urval var att vi enkelt kunde insamla det empiriska materialet, sett utifrån ett resurs- och tidsperspektiv. Genom att vi valt en närliggande kommun, närheten till där vi bor, har vi kunnat anpassa intervjutillfällena efter lärarna på ett enklare sätt än om vi skulle behövt resa en längre sträcka. Resurserna, i vårt fall kostnaderna, för att inhämta det empiriska materialet har på så vis hållits på en rimlig nivå. Förmånligt har det även varit att vi endast valt fyra lärare för intervju, med tanke på den tid och resurser vi har till förfogande. Den empiriska insamlingen kräver mycket tid, men det gör likväl transkribering, analysering och övrig bearbetning av det nämnda materialet. Som tidigare nämnt i diskussionen är nackdelen med få studieobjekt att en generalisering, enligt oss, inte är genomförbar. Att vi valde att använda oss av de lärare som först ställde upp på att bli intervjuade, kopplar vi samman med bekvämlighetsurvalet eftersom vi ville genomföra intervjuerna så tidigt som möjligt. Anledningarna till att det var något brådskande med intervjuerna var att transkribering och analys av intervjuer är tidskrävande.

Under intervjuerna använde vi oss av en standardiserad intervjuguide, men vi tillät lärarna att berätta vida kring engelskundervisningen, dock vägledde vi lärarna tillbaka till frågorna i intervjuguiden bland annat genom att vi återkopplade det de tidigare sagt. Fördelarna med en standardiserad intervju är att vi hade de frågor vi ville ha besvarade och att alla lärare fick samma frågor, vilket vi ansåg innan intervjuerna genomfördes, skulle underlätta analysen. Nackdelen med standardiserade intervjuer är att vi som intervjuare kan bli enkelspåriga, det vill säga att vi är koncentrerade på vissa speciella saker och kanske missar andra intressanta ämnen som kan relateras till vår forskningsfråga. Vi har försökt att undvika denna enkelspårighet genom att vi tillät lärarna att sväva ut något i sina svar, men även genom att vi frågade dem om de ansåg att vi tagit upp relevanta frågor och vi frågade dem även om de ville tillägga något i slutet av intervjun.

Från början var det tänkt att alla fyra lärarna skulle använda sig av New Champion 5 i sin undervisning, dock visade det sig att en av lärarna precis hade bytt från det nämnda läromedlet till Good Stuff, från det att vi först hade kontakt med läraren till dess vi gjorde intervjun. Det hade varit till fördel för studien om alla lärare hade använt samma läromedel, eller haft fler lärare som använder sig av Good Stuff 5. Fördelen hade varit att studien antingen blivit mer sammanhängande om endast ett förlagstryckt läromedel använts, om fler lärare använt sig av Good Stuff hade en jämförelse blivit ännu mer intressant.

5.2 Diskussion av den teoretiska bakgrunden

I vår studie har vi endast använt oss av tre teoretiker, nämligen Piaget, Vygotskij och Bruner. Det finns även andra teoretiker som kunnat vara intressanta att koppla in i analysen i vår studie, exempelvis Gardner med sin teori kring intelligenser. Vårt avsnitt med tidigare forskning hade kunnat vara mer utökad än vad den är, dock är allt som vi tar upp enligt oss relevant. Det finns fler undersökningar som gjorts i engelska, men vi borde ha gått mer in på djupet i dem och analyserat dem mer utifrån vår studie. Något som vi saknar i arbetet är hur engelskundervisningen har bedrivits tidigare och den läroplan som styrde undervisningen då (Lgr 80). Att jämföra undervisning i dag med hur den bedrevs under den förra läroplanen hade varit intressant. Att Lpo94 och kursplanen för engelska finns med som bakgrund till studien är för att ge läsaren en förståelse över vad det är som ska styra undervisningen, men vi använder dem även för att analysera lärarnas uttalanden om hur de uppfattar sin undervisning.

5.3 Diskussion kring den analyserande resultatredovisningen

Djupet i analysen utifrån teoretikerna hade kunnat vara bättre. Underlaget som går att analysera var något tunn eftersom frågeställningarna samt studiens fokus har ändrats under studiens arbetsgång. Då vi känner att den teoretiska bakgrunden till de teoretiker vi valt ut inte är så omfattande innebär detta en svårighet att analysera intervjuerna mer ingående och påpeka detaljer i uttalandena.

Resultatet visar på en liten spridning kring lärarnas uppfattningar kring sin undervisning, men spridningen beror mer på förklaringarna lärarna ger på varför de gör saker än att deras undervisning skiljer på sig radikalt. Det var mycket intressant att kunna urskilja olika teoretiker i lärarnas uttalanden, men om vi dessutom genomfört observationer kring hur de

verkligen bedriver sin undervisning och även där se vilka teorier som visar sig. När studien påbörjades var fokuset på läromedlet, medan slutprodukten försöker lägga fokus vid lärarna.

Det förvånade oss att någon lärare inte såg att dennes attityd och inställning till diverse saker påverkar eleverna. Även att uttalanden om att eleverna först måste visa ansvar för att sedan få inflytande, har vi som författare grubblat över. Hur ska man kunna ta ansvar för något som man inte är delaktig i att utforma? Det som vi ansåg stod ut mest i undersökningen var när en lärare uttryckte sig om att barn inte kan reflektera när de är i den här åldern, det vill säga 11 år gamla. Reflektioner enligt oss kan vara enkla, men ändå reflektioner.

5.4 Slutsatser

Studien är grundad på intervjuer med fyra grundskolelärare som undervisar i ämnet engelska i årskurs fem i en utvald kommun. Lärarnas åldrar varierar mellan 29 år och 60 år, likväl varierar det hur länge de varit verksamma lärare. Nedan tar vi upp slutsatser som vi anser kan göras utifrån de uppställda forskningsfrågorna.

- Vilka läromedel använder lärarna och i vilken omfattning används de i lärarnas undervisning i engelska?

Läromedlen som användes av de intervjuade lärarna var New Champion 5 (Bermheden, Sandström & Wahlgren, 2006) och Good Stuff 5 (Coombs, Keay & Schultz, 2006). Av de intervjuade lärarna använde 75 procent sig av New Champion 5 (Bermheden, Sandström & Wahlgren, 2006), medan 25 procent använde sig av Good Stuff 5 (Coombs, Keay & Schultz, 2006). Det optimala i en undersökning vore att alla lärare använde sig av samma läromedel, dock anser vi vår studie berikande. I studien graderade lärarna hur mycket de använder tio olika läromedels delar, varav fyra vi benämner som huvuddelar i läromedel och resterande som kompletterande läromedel. Studien visar på, genom lärarnas kommentarer under intervjuerna, att lärarnas undervisning grundas på läromedels olika delar i varierad omfattning (se figur 4.5.1.a. och figur 4.5.1.b.). Genom att lärarna i studien graderat hur mycket de använder delar av läromedel i undervisningen med en gemensam skala har sammanställningen av resultatet kunnat göras tydligare. Slutsatser utifrån frågeställningen är att lärarnas undervisning i engelska idag, jämfört med vår egen skoltid, inte styrs i samma utsträckning av huvuddelarna av läromedel. Lärarna använder sig av kompletterande läromedel i en annan utsträckning än då vi studerade engelska i grundskolans tidiga år.

- Vad anser lärarna läromedlet bidrar främst till utifrån kunskapsmålen för årskurs fem i kursplaner för engelska?

Lärarna anser att läromedlet bidrar främst till att eleverna utvecklar en skriftlig kompetens, men även att det bidrar till att en läsförståelse utvecklas hos eleverna. Läromedlet bidrar minst till, enligt lärarna, att eleverna kan reflektera till sin egen inläring. Att utveckla reflektion hos eleverna är svår genom läromedel och vi drar slutsatsen att lärarna behöver komplettera dessa med hjälp av att de synliggör och ger eleverna tid för reflektion, men även att lärarna ger verktyg och strategier för reflektion.

- Inom vilka pedagogiska teorier kan lärarna placeras? Vilka teoretiker kan vi urskilja i lärarnas uttalanden?

Lärarna har vi kunnat placera inom tre teoretiker, Piaget, Vygotskij och Bruner, genom att vi har tolkat lärarnas uttalanden och därmed kunnat se tendenser till olika teorier. Dock hävdar vi att lärarna inte enbart kan placeras inom exempelvis en specifik teori utan lärarna kan påvisa tankar som bottnar i flertalet teorier kring lärande. Vi påstår inte heller att vår analys är absolut, utan lärarna kan i sin undervisning tillämpa andra teorier än de vi kan uttolka i de svar vi tagit del av under intervjuerna.

5.5. Vidare utvecklande av studien

I vår studie använde vi oss endast av fyra lärare som undervisade engelska i årskurs fem. För att kunna generalisera och kunna jämföra deras uppfattningar kring sin undervisning hade det varit intressant att undersöka fler lärares åsikter kring undervisning i engelska. En annan intressant vinkling hade varit en jämförelse kring lärare som undervisar i de tidigaste skolåren och lärare som undervisar i årskurs fem. En jämförelse mellan dessa åldersrelaterade lärare hade möjligtvis visat på en skillnad i undervisnings situationerna och/eller om valet av uttrycksformer hade skiljt sig mer. Att sedan göra observationer för att se om lärarnas uppfattningar stämmer med den verkliga undervisningen.

6 REFERENSLISTA

6.1 Litteratur

- Alvesson, M. & Sköldbberg, K.(1994). *Tolkning och reflektion. Vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod.* Lund: Student litteratur.
- Bermheden, C., Sandström, L-G. & Wahlgren, S. (2006). *New Champion 5.* Stockholm: Bonnier utbildning.
- Cameron, Lynne. (2001). *Teaching Languages to Young Learners.* Cambridge: Cambridge University Press.
- Coombs, A., Keay, C. & Schultz, A-K. (2006). *Good stuff 5.*Stockholm: Liber.
- Erickson, G. (2004). *Engelska i åtta europeiska länder – en undersökning av ungdomarskunskaper och uppfattningar.* Stockholm: Skolverket.
Finns även som elektroniskt dokument: www.skolverket.se
- Gibbons, Pauline. (2002). *Scaffolding Language, Scaffolding Learning.* Portsmouth: Heinemann.
- Holme, M. I. & Solvang Krohn, B. (1997). *Forskningsmetodik. Om kvalitativa och kvantitativa metoder.* Svensköversättning av Nilsson, B. Lund: studentlitteratur.
- Hwang, P. & Nilsson, B. (2003). *Utvecklingspsykologi.*(2 rev. uppl.) Stockholm: Natur och Kultur.
- Kvale, Steinar. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun.* Lund: Studentlitteratur.
- Lundahl, B. (2001). Att läsa aktivt, kreativt och kritiskt. I Ferm, R & Malmberg, P. (red) *Språkboken. En antologi om språkundervisning och språkinlärning.* Stockholm: Skolverket.
- Lpo 94* Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet. *Lpo 94.* Stockholm: Utbildningsdepartementet.
Finns även som elektronisktdokument: www.skolverket.se
- McKay, S. L. (2002). *Teaching English as an International Language.* Oxford: Oxford University Press.
- Patel, R. & Davidsson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder.* (3:e uppl.) Studentlitteratur.

Nihlén, C. (2004). Att visa vad man kan: en samling artiklar om ämnesproven i år 5: *It's better to talk! Om att samtala och tala på engelska*. Stockholm: Skolverket.
Finns även som elektroniskdokument : www.skolverket.se.

Skolverket (2006). Ämnesprov i engelska, matematik samt svenska och svenska som andra språk för årskurs 5 vårterminen 2006 finns även som elektroniskdokument på www.skolverket.se.

Strandberg, L. (2006). *Vygotskij i praktiken. Bland plugghastar och fuskklappar*. Finland: Nordstedts akademiska förlag.

Sundin, K. (2001). Nybörjarundervisning i språk för barn mellan sju och tio år. I Ferm, R. & Malmberg, P. (red). *Språkboken. En antologi om språkundervisning och språkinläring*. Stockholm: Skolverket.

Sälsjö, R. (2000). *Lärande i praktiken. Ett sociokulturellt perspektiv*. Stockholm: Prisma.

6.2 Elektroniska referenser

Oscarsson, M. & Apelgren, B.M. (2005). *Nationella utvärderingen av grundskolan 2003 (NU 2003). Engelska*. Rapport 251. Stockholm: Skolverket. Hämtat 2009-10-22 kl 14.00, från <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1417>

Skolverket (2000). *Kursplanen för engelska*. Hämtad från: <http://www.skolverket.se/sb/d/2414/a/16139/func/kursplan/id/3870/titleId/EN1010%20-%20Engelska,2009-11-21>. kl 10.15.

Skolverket (2006). *Läromedlens roll i undervisningen. Grundskollärares val, användning och bedömning av läromedel i bild, engelska och samhällskunskap*. Hämtad från: <http://www.skolverket.se/sb/d/1621/a/7368>. 2009-11-02. kl.18.37.

Skolverket (2009-11-20). *Nationella ämnesprov i grundskolan*. Hämtat från <http://www.skolverket.se/sb/d/276;jsessionid=F4A091BB83841FE6C3FDC4AD31506EA4%20>: hämtad 2009-11-20 kl 19.00.

Skolverket. (2010-01-01). *Grundskolan- Resultat på ämnesprov årskurs 5*. Skolverket. Hämtad från: <http://siris.skolverket.se>, 2009-12-26. kl. 21.15.

6.3 Intervjumaterial

Intervju med Annelie. (november 2009). Finns som Ljudfil och transkriberat hos författarna.

Intervju med Johannes. (november 2009). Finns som Ljudfil och transkriberat hos författarna.

Intervju med Jon. (november 2009). Finns som Ljudfil och transkriberat hos författarna.

Intervju med Ulrika. (november 2009). Finns som Ljudfil och transkriberat hos författarna.

Intervjuguide: Lärare som undervisar engelska i årskurs fem.

Presentation av oss lärarstuderande och en förklaring av sekretess.

(Aidentifiering av lärare och skola mm.)

1. Berätta om dig själv och din utbildning!

- a. Vilken typ av lärarutbildning har du gått?
- b. Vilken utbildning i engelska har du?
- c. Hur viktigt tycker du det är att eleverna lär sig engelska?

2. Vad har du för syn på lärande?

- a. Hur är dina tankar kring elevernas lärande?
(Ser du eleverna som passiva och styrda mest av miljön? Eller söker de aktivt kunskap för att bygga upp sin bild av världen? Anser du tankeprocessen och dess utvecklig viktig? Osv.)
- b. Lärande och miljö. Hur anser du omgivningen påverkar elevernas lärande.
- c. Vad anser du att pedagogens roll i elevers lärande är?

3. Vilket/vilka läromedel använder du dig av i undervisning i engelska?

(Namnge det läromedel ni använder.)

- a. Vad består läromedlet av?
- b. Hur väljs läromedlet som används ut? (textbok, övningsbok, CD- skiva m.m.)
- c. Motivera valet av läromedel!

4. Kan du uppskatta hur mycket du använder de olika typer av material som du använder i undervisningen?

	Aldrig använt	Sällan använt	Något använt	Ganska mycket använt	Mycket använt
Textbok	☐	☐	☐	☐	☐
Övningsbok	☐	☐	☐	☐	☐
Ljud CD- skivor	☐	☐	☐	☐	☐
Lärrarhandledning	☐	☐	☐	☐	☐
Böcker (skönlitteratur och facklitteratur)	☐	☐	☐	☐	☐
Tidningar	☐	☐	☐	☐	☐
Film (all sorts filmmedia)	☐	☐	☐	☐	☐
Internet	☐	☐	☐	☐	☐
Spel	☐	☐	☐	☐	☐
Drama (teater, rollspel m.m.)	☐	☐	☐	☐	☐
Annat, vad? _____					

5. Hur använder du de olika delarna i läromedlet i undervisningen?

6. Anser du som lärare att de mål som eleverna ska kunna, enligt kursplanen för engelska, i slutet av det femte skolåret tränas i läromedlet?

- a. Hur vet ni om läromedlet tränar/inte tränar dessa färdigheter? Motivera.

7. Hur gör du om du inte är nöjd med framställning en av ett ämnesområde i den lärobok du använder?

- a. Kompletterar du det läromedel du använder i undervisningen? Motivera ditt svar! (Hoppa över om svaret ovan har besvarat denna fråga)
- b. Vilka kompletterande material använder du dig av?

8. När du planerar hur gör du då i praktiken?

- a. Skriver du ner en planering för varje lektion?
- b. Utgår du från målen som finns i kursplanen för engelska när du planerar?
- c. Utvärderar du lektionerna? (Bra/mindre bra)

9. Hur tillämpar du elevinflytande och demokrati i din undervisning i engelska?

10. Vilka av följande alternativ bidrar läromedlet främst till, anser du på en skala mellan 1-5? (där 5 är högst rankad och 1 minst.)

Att eleverna:

• förstår enkla instruktioner och beskrivningar.	0	1	2	3	4
• kan samtala, berätta om vardagliga och välbekanta ämnen.	0	1	2	3	4
• utvecklar en läsförståelse.	0	1	2	3	4
• kan skriftligt meddela något i enkel form.	0	1	2	3	4
• får en förståelse kring vardagslivet i något engelskspråkigt land.	0	1	2	3	4
• kan reflektera kring sin egen inläring.	0	1	2	3	4
• kan samarbeta i både muntliga och skriftliga uppgifter.	0	1	2	3	4

- a. Förklara varför du graderat alternativen som du gjort!
- b. Hur arbetar du utifrån läromedlet för att utveckla elevernas förmågor inom de olika alternativen?
- c. Fokuserar du på något/några specifikt/specifika mål i kursplanen för engelska och i så fall varför? (Är något/några mål viktigare än de andra?)

11. Hur förbereder du eleverna på de nationella proven?

- a. Använder du tidigare nationella prov som stöd?
- b. Låter du eleverna använda de tidigare nationella provuppgifterna för att öka sin medvetenhet kring hur ett sådant prov kan vara uppbyggt?
- c. Hur påverkar elevernas resultat på de nationella proven i engelska dig i din bedömning av eleverna och deras kunskaper?

12. Vilka uttrycksformer använder du dig av i din undervisning i engelska? (Med uttrycksformer menar vi alla sätt som man kan uttrycka något på.)

13. Hur uppmuntrar läromedlet till ett självständigt tänkande och hur synliggör du som lärare detta?

14. Är det något du vill tillägga?

15. Är det något som vi inte frågat som du hade förväntat dig?

Tack för din medverkan!!

Intervjugenomgång

Följdfrågorna dvs. a, b och c – frågorna är till som ett stöd för oss som leder intervjun. Det kan hända att dessa blir besvarade i huvudfrågan och kommer då inte att ställas.

Frågorna där den intervjuade läraren ska svara på alternativ kommer denna få ett separat papper med frågan och svarsalternativen, där läraren kan markera sitt svar. (Fråga 4 och 9)

Under intervjun tillåter vi utsvävningar då vi samtalar kring frågorna vi förberett, men vi kommer dock att leda tillbaka den intervjuade läraren till de standardiserade frågorna på ett bra sätt. Anledningen till att utsvävningar tillåts är att de intervjuade lärarna kanske berättar något som senare kan tänkas vara intressant för undersökningen. Orsaken till att intervjun kommer att ledas tillbaka till de standardiserade frågorna är att vi vill jämföra och visa på variation i undervisningen hos de olika lärarna.

Nedan finns en hjälp för lärarna under intervjun. De ska uppskatta hur mycket de använder sig av olika delar i läromedlet och hur viktigt de anser de olika färdigheterna i kursplanen för engelska är.

Alternativs frågor

Kan du uppskatta hur mycket du använder de olika typer av material som du använder i undervisningen?

	Aldrig använt	Sällan använt	Något använt	Ganska mycket använt	Mycket använt
Textbok	☐	☐	☐	☐	☐
Övningsbok	☐	☐	☐	☐	☐
Ljud CD- skivor	☐	☐	☐	☐	☐
Lärrarhandledning	☐	☐	☐	☐	☐
Böcker (skönlitteratur och facklitteratur)	☐	☐	☐	☐	☐
Tidningar	☐	☐	☐	☐	☐
Film (all sorts filmmedia)	☐	☐	☐	☐	☐
Internet	☐	☐	☐	☐	☐
Spel	☐	☐	☐	☐	☐
Drama (teater, rollspel m.m.)	☐	☐	☐	☐	☐
Annat, vad? _____					

Vilka av följande alternativ bidrar läromedlet främst till, anser du på en skala mellan 1-5? (där 5 är högst rankad och 1 minst.)

Att eleverna:

• förstår enkla instruktioner och beskrivningar.	0	1	2	3	4
• kan samtala, berätta om vardagliga och välbekanta ämnen.	0	1	2	3	4
• utvecklar en läsförståelse.	0	1	2	3	4
• kan skriftligt meddela något i enkel form.	0	1	2	3	4
• får en förståelse kring vardagslivet i något engelskspråkigt land.	0	1	2	3	4
• kan reflektera kring sin egen inläring.	0	1	2	3	4
• kan samarbeta i både muntliga och skriftliga uppgifter.	0	1	2	3	4